

309466

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును 309466

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మే నెల 28 వ తేది బుధవారము

NO. 49.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ చతుర్థి గత.

సంచిక ౪౯

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రసాయనిక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలైన

ఎవ్ సమ్ వుప్పు వచ్చు అన్న భేది
ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల జాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు :

ప్యారీ అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

(1601)

పోస్టు వాక్కు నెం 12. మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీతో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి పో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

మలయ చందనము

(1251) పెగరోగమునకు మౌళికము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. వత్సరము లేదు. వీధికార
వాస్తవ కఠినతెలిసిన వనిలేదు. దుచ్చు
మైన మా మలయచందనము ఎటువ
లెటువ, వచ్చు అను మాడు విధముల
పెగరోగమును మాకు పూటలలో చూపున. డబ్బీ 1-1 2-0-0
గంధర్వఫార్మసీ, రాజమండ్రి.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

వత్సరముల శాస్త్రానుసారము గురించిన శాస్త్రీయవర్ణ

గంధకర్త :- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

తిన్ననవా చక్కని గ్రంథము. తెలుగు రూ. 2-0-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ శాస్త్రాలయము

పోస్టు వాక్కు 222, మద్రాసు

Mr. G. W. M. Reynold's Novel
Other Big Type Editions.

	Rs. A.
GRACE DARLING or	
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1 8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4 0 Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Youngs Duchesse, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries of London 17 vols.	12 0
Emperess Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Lovers of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

పంటివైద్యము.

1584

డాక్టరు గిబ్బర్ ప్రవచనము

12 కన్నులు లేవ, ఎన్నూరు, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథము పాఠశాలము లేక పాఠశాలకు చెందిన వారికి
వేయవలసి యుండును. సుప్రసిద్ధ వైద్యకేసులగు బుహీన
మైన వందల బంగారు కట్టులతో బలపరచుట. శరీరముల
దేహ బంగారుతో మూయుట, కన్నుల క్రొత్తకట్టుట, వాగ్ద
వంటివంటివంటి అన్ని వ్యాధులను నూతన వైద్యశాస్త్రప్రక
రము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్స చేయవలయును వచ్చు
యొక్కాడు. వంటిని వీయవచ్చును సోప్తి శక్తి వీయవలయును.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పనమును పొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలు
గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమును
పాడు కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ
యర్హుని ఇచ్చును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా
వీయబడును. పోస్టుచార్జీయు మే మే భరించి పంపెద
ము. వెంటనే వ్రాయుకోలేదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మనోశాస్త్ర గోవిందజీ,
ఆలంకరిత జావహర్ లాల్ నెహ్రూ, 151, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

The English Universities College, Madras.
P. O. 144 (Removed from Y. M. C. A. Buildings to
Broadway.)

Coaches for Cambridge Senior Medical Preliminary,
Madras Intermediate Parts I & II. Highly organised,
For particulars apply to: D. Kulandai B. A. Principal.

సోముడు లేక, ఉత్తరహరివంశ విమర్శనము

శివరామశాస్త్రి ప్రణీతము.

మేలు ప్రతి రు ౧-౪-౦, మామలా కృతి రు ౧-౦-౦.

వే. శివరామశాస్త్రి, శతావధాని,

(1618) చిరినాడ, తేలపూడి పోస్టు, కృష్ణా జిల్లా.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్పత్రికలు - 1919.

400 రూపాయలు బహుమతులరూపమున పంచివెట్టబడును.
వివరములకోసము క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.

డాక్టరు ఆచంట - లక్ష్మీవతిగారు,

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.,

(1609)

మాంటూకోడ్, మద్రాసు.

మదరాసు అందు దక్షిణమహారాష్ట్ర రెవ్యేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

ప్రకటన

సెంట్రల్ స్టేషనువద్ద ఎన్ క్వైరీ ఆఫీసు.

1919 సం. 26 వ తేది సోమవారమునుండి వివరములు తెలిసికొనుటకై యొక కచ్చేరీని మొదటి రెండవ తరగతుల టిక్కెట్ల నమ్ముకచ్చేరీల కెదురుగా తెరువబడును. ఉదయము 8 గంటలు మొదలు రాత్రి 9 గంటలవరకు రైల్వే రాకపోకల విషయమైయున్న, టిక్కెట్లు విక్రయించబడుటను గూర్చియు ప్రజలకు కావలసిన వివరములు తెలిసికొన వచ్చును.

(2) ముందుగానే మొదటిరెండవ తరగతుల స్టీలు రిజర్వు చేయబడును.

(3) ఓరియంటల్ ఎక్స్ ప్రెస్సులో వారితో తెలిపాను సదుపాయములు గలవు. తెలిపాను నెంబరు 953. (1625)

ప్రతిదినమును తల్లిని పూజింపుడు !!! “భారతమాత చిత్ర పటము”

ఈపటమునందు, లక్ష్మీ, సరస్వతి, దుర్గ, రూపమణి, కల్యాణి భారతమాతయొక్క స్వరూపమును ప్రతిబింబింపజేసి, జననియొక్క నాలుగుహస్తములను, అన్న, రక్షత్రా, జ్ఞాన, ధర్మములను ప్రపంచమున కొనగనుచు, హైందవజాతీయ తత్వాలును బూనియున్నవి. పటము 15+20 అంగుళములైనది. లోగిరంగులతో, మంచి కాగితముపై చుట్టించబడినది. ధర్మలో సమాజోపై నడచిన జాతీయమహాసభయందు 4 వేల ప్రతు లమ్ముడైనవి. ఇక 2 వేల ప్రతులు మౌర్యమే గలవు. పిటిని ఏకమై త్రవ్వగాగాని, తడవకు 100 ప్రతులకు తక్కువలేకుండాగాని కొని, గ్రామముల పెంట నమ్ముకొనువారికి, నులభ మైనట్టియు, పదిత్రమైనట్టియు, మంచియొగ్గమైన వ్యాపారము. అట్టివారికి బహుస్వల్ప ధర కియ్యబడును. చిల్లరపెల ప్రతి 18 కిలాలము. పోస్టుఖర్చుకొనువారే ధరించవలెను. తక్షణమే కొని చిరునామాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. (1595) పింగళి వెంకయ్య, మధిరపట్టణము.

ఆంధ్ర

ఎంజినీయరింగు కంపెనీ,
ఎంజినీయరు, ఐరన్ బ్రాసుఫౌండర్లు,
జగన్నాథపురం, కాకినాడ.

మేము ఆంధ్రదేశమునకు మధ్య నున్న కాకినాడలో యీ కంపెనీ, ఆంధ్రదేశోపయోగముకొరకు స్థాపించినాము. ఆంధ్రులందరు మమ్మాదరింప ప్రార్థితులు. మావద్ద అన్నివిధముల యంత్రములు, సామగ్రులు, యెంజినీయరింగు సామగ్రులు, సి మెంటు, పెంకు, పేకు, కలవ మొదలగునవి దొరకును.

తొలుత మమ్ములను సలహాచేసి, మరెండువ చోటునకు వెళ్తుడు.

డి. ఎల్. నరసింహారావు,
బి.వి.వి.ఎస్.సి., ఎ.సి.వి.,

(1585) ఎంజినీయరు అందు మేనేజరు.

ఆవుగను యుద్ధము.

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రత్యేకవిలేజు ఇట్లు రిచి నిచ్చెను.

పినువరు, మే 25:—జలాలాబాదులో జరిగిన చర్యలు శుక్రవారమునాటికి కథలకొండ బయలుదేరి దక్కా జేరినవి. అమీరుగారి ప్రకటన ప్రకారము అనేకవేలమంది కొంఠా తులవారు లెల్ హానుండి వచ్చిన 2000 అఫ్రిడేనులు సమాజే కేమిరి. అమీరుగారు యుద్ధములోనికి నైనికులు కావలయుననియు కోరుచు, వారికి మందుగుండు ఆయుధ సామగ్రిని ఇచ్చెదనని తెలిపి. వాస్తవముగా, దక్కా దోచినటుల జలాలాబాదునుండి దోచు నుద్దేశముతో నుండిరి.

అఫ్రిడేనుయొక్క వైఖరి మార్చుముగా నున్నది. పిరిక్చారకర్మలచేత జలాలాబాదు గవర్నరు ఆయుధములదిగినప్పుడు తిరస్కారభావముతోగూడిన ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. కాని తుదకు మందుగుండు గల కొలిదిములలను మాత్రము అందజేసిరి. పిదప అఫ్రిడేను భోజన పదార్థములను, బత్తముల కొరకప్పుడు, తిరస్కారభావముతో గవర్నరుగారు పీకొక్కల నిరాకరించిరి. పూర్వకాలము నుండియు ఆచారముగా వచ్చుచుండిన ఆవుగనుల ఆతిథ్యమును అమీరు భగ్నము చేయుచుండెను. అమీరు అమనుల్లాఖానుకు పూర్వమున్న అమీరులు, సరిహద్దుప్రాంతములలోని ఆవుగను జాతులవారు జలాలాబాదు కాబూలునగరముల కేంద్రించినప్పుడు పీకాతిథ్య మొనగబడుచుండెడిది. పీకాతి అఫ్రిడేనుల గవర్నరుగారి క్రతువు త్రరము తయనందున పీరు బాతులలో బడిరి. తురుపటి ఉదయమున సైన్యములు పీథులగుండా నడచుచుండగా మనమైనది నకులు వారిపై బాంబులు వేసిరి. బాంబులు వారిమధ్యపడగనే పీరియొక్క ఏర్పాటు భగ్నమయ్యెను. చాలమంది కరణ్యము నై వరుగిడిరి. ఈ యుద్ధము సరియైన భావముతో నూహించబడలేదు. నైనికలు పట్టణమును వదిలితెయుచుండిరను కేలుబాదులో బయలుదేరినవి. ఇట్టికరణమునకే అఫ్రిడేను జేరియుండిరి. పెంటనే దోపుడు ప్రారంభ మయ్యెను. బాదులు దోచబడినవి. కొందరు అఫ్రిడేను గృహములలో కనిపించిరి. ప్రభుత్వధనములు అగ్నిదగ్ధము చేయబడినవి. తుదకు ప్రభుత్వమువారు నిజజేసిన పదార్థములను దొరికినవియిరి. ఈలోపుక ఆవుగను సైన్యములు తిరుగవచ్చి, పీరివైకాల్చిరి. పీరును దెబ్బబడిన వెనుకకువలచిరి. కాని ఆవుగనులు పీరులను వెంటబడింపలేదు. ఈ చర్యయొక్క సారాంశము ఏమనగా అఫ్రిడేను అమీరుకు కొల్లధనముతో స్వదేశమున కేగుచుండిరి. దక్కాదోపుడును గూర్చి వింతకథలు సరిహద్దు ప్రాంతములలో వ్యాప్తమగు చున్నవి. జలాలాబాదు జిల్లాలోను కొంతగా కొన్ని అడవిజాతులు దిగునని యూహించబడుచున్నది. జానుబాదును యొక్క ఆవుగను నైనికులు వెనుకకు వలచిరి ను వార్తలు వచ్చినవి. జలాలాబాదు నగరమును ప్రజలు భారీచేయుట తగ్గింపుచునీ తోచుచున్నది. నేటిదినమున ఆవుగనుస్థానములో సరియైన అధికారి అమీరుకాదు ప్రధానవైస్యాధ్యక్షులు సర్ మనామ్యుడుగారు సరియైన అధికారి. మన వైమానికులు కాబూలు నగరమువద్దనున్న ఆవుగనుల ఆయుధకాలను అగ్ని పాలుచేయుటచేత ఆవుగనులు యుద్ధవిరామమునకై వంపిన తీర్మానములకు సర్ అధికర బారెట్టు వంపిన ప్రత్యుత్తరమునకు సారే మనామ్యుడుగారి జవాబిచ్చెదరు.

వంజాబు పరిసీతులు.

సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు

పుత్రికానిషేధములు తొలగించుట.

సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు వంజాబునందలి పుత్రికల పట్ల ప్రవేశవెట్టిన నిషేధములను తొలగించిరి. ఈ యుత్తరపులు తక్షణమేపుత్రికలకు అన్వయంపవు. ఈ పుత్రికలలో ప్రకటింపబడు సర్వవిషయములను ముందుగా ప్రభుత్వమువారి పుత్రికాసెన్సార్ల కరిక్షింపవలసియుండును.

మార్గలు లా.

నిర్బంధములు తొలగించబడుట.

మార్గలులొకండ ఏప్రిలు 15-వ తేదీనాడు ప్రకటింపబడిన యుత్తరపులు మే 27-వ తేదీనాటిలో రద్దుచేయబడును. మార్గలుల యుత్తరపులలో నూహించబడిన మనస్థులు రాత్రి 11 గంటల 59 నిమిషములనుండి వేటవన 2 గంటలవరకు తమగృహవరణములను వదిలి వెలుకలికి వచ్చినయెడల వారు న్యాయచట్టములకు వ్యతిరేకముగా నడచుకొనినవారగుదురని కర్మలు ప్రాంతమునాన్నుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము.

ఉదకమండలము మే 26:—గవర్నరుగారి పర్యటనమును గురించి యీక్రింది ప్రకటనము ప్రకటింపబడినది.

మదరాసు గవర్నరు. విల్లింగ్డను ప్రభువు సతీసమేతులై బాను 8-వ తేదీని ఉదకమండలము నుండి బయలుదేరునట్టిడినమున చెప్పి పురికివత్తురు. తిరుగ ఉదకమండలము వెళ్లునపుడు 14-వ తేదీని తిరువూరు పశుప్రదర్శనమును సందర్శించి బహుతులను కంచివెట్టెదరు. తరువాత కడప, బళ్లారి పురములను దర్శింతురు.

పశ్చిమాంధ్రదేశసంచారము.

గవర్నరుగారు సతీసమేతులై బాను 27-వ తేదీ శుక్రవారము మధ్యాహ్నము ఉదకమండలమునుండి బయలుదేరి 28-వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు కడపపురముచేరి, అచ్చట 30-వ తేదీ సాయంకాలమువరకు వుండెదరు.

అనాడు సాయంకాలమే బయలుదేరి గవర్నరు దంతులు బాలై 1-వ తేదీ నాడుదయమునకు బళ్లారి చేరెదరు. బళ్లారిలో రెండు దినములుండి 3-వ తేదీ సాయంకాలము చెన్నపురికి వెళ్లి, అచ్చట 6-వ తేదీ వరకుండి ఉదకమండలము చేరెదరు.

సర్కారుల సంచారము.

అగస్టు నెలారంభమున గవర్నరుగారు గంజాము మండలమునకు వెళ్లి అచ్చటి షామస్థీతులను కన్నులార చూడ నిశ్చయించుకొనినారు. విశాఖపట్టణ నగరమును సయితము దర్శించి, విశాఖపట్టణము హార్బరు నిర్మాణ విషయమున చేయబడు ప్రయత్నములను చూచెదరు. తరువాత, అగస్టు 9-వ తేదీని ఉదకమండలము చేరెదరు.

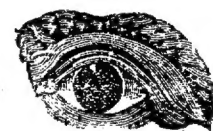
కాననసభ

మదరాసు కాననసభ సందర్శనమున గవర్నరుగారు ఉదకమండలమునుండి అగస్టు 19-వ తేదీని బయలుదేరి మదరాసునగరమునకు వచ్చి, మరల 28-వ తేదీని ఉదకమండలము వెళ్లుదురు.

ఫుల్ ట్రా పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు రు. 8-8.0. స్వాక్ రు. 7, వాటర్ మెక్ రు. 7-8.0, వాటర్ మెక్ (సేట్టికా పెర్ఫెక్ట్) రు. 10-8.0, పెట్రాక్ 210 రు. 4. అల్ట్రాగ్లా రు. 2-1-20. 1514) గిరిబదర్సు, ప్రేమసర్వ తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు.

వికొరియా ఆనుపత్రి, కాకినాడ.

అంతరీక్షమును బహినిపుణులగా వాగు చేయబడును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి స్రుద్ధితముచే వాధ వడినను, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొందగలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదలు వగైరా సమస్త శ్రేణిలోగములు తురుర్పబడును. కడు వీరల కవితము. (1563)

1. అంగ్లేయ వైద్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. పెల రు. 1-4.0. 2. వైఫాయిసు ఫీచరు అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. పెల రు. 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జన్.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear, and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. It is entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Bataia, (India)

Natural Actina Treatment.

1604

FOR SALE.

Calcium Carbide lb. tin Rs. 0 12
Do. 28x lb. tin „ 17 8
Do. do. „ 16 10

G. M. GANGATHARAN,
135, Govindappanalek Street, Madras E.

కలహాకారములు

అలహాబాదు, మే 25:—వయస్వీర శ్రీక ఇల్లు తెల్పుచున్నది. బోర్డెన్లకు సంబంధించిన సందేహములను విచారింపగా, అమీరు అమనల్లాఖానుకు చెడుసలహా యివ్వబడినది తెలుచున్నది. ఈతడనుభవములేని పరిపాలకుడు. యువకుడు. ప్రస్తుతము ఆఫ్ఘాన్లను యుద్ధమునకు పిలిచియున్నాడు. తార్కికముగా ప్రతిపక్షమును తిరస్కరించుచున్నాడు. ఆఫ్ఘాన్లను పీరియట్లను కలవరము బయలుపెట్టెను. పీరు అమనల్లాఖానుగారియొక్క మామగారు. అబ్దుల్ హమీదును తరిపాలనలో ఈతడు నిరియాజేతమున ప్రవాసమునందు ఉంచబడినాడు. పీరుగ కాబూలునగరమున కేటెంచిన తరువాత ఆఫ్ఘాన్లను స్థానములో ప్రయోగించుటకు వారాఫ్ఘాన్లను సంపాదకులు గనుండిరి. పీరు ప్రాతల తీరము గానుండుటచేత అమీరు అహ్మద్ ఖానుగారు పీరిని తుపాకులచే చంపెదనని భయపెట్టెను. అమీరు అహ్మద్ ఖాను నింహాసనాధిపతి డైన పీరుకు యువకు జనవారాఫ్ఘాన్లను సంపాదకుడును రాజ్యతంత్రమును అయ్యెను. తనబుద్ధి విహీనమైన చర్యలయొక్క ఫలితమునకు విస్మయము మొంది, భీతాచూరై యుండిరి. హిందూజాతమున జేకొద్దోహనుగు అందోళనమున బయలుపడియుండుట చేసి ప్రయత్నించుట ఈతడే బాధ్యుడు. జేకొద్దోహనుగు కరపత్రములతో హిందూజాతమును నింపుటకు ఈతడు ప్రయత్నించెను. ఈతడనేక విప్లవధానములను బయలుపెట్టెను. విదేశరాజ్యాంగ పరిపాలనను పిలుచుచుండెను. నవీనాభిప్రాయములచే నిలిచి కృతమైన విదేశరాజ్యాంగమునకు ఒక ప్రక్కన, ఒక ఆఫ్ఘాన్లను నైస్వయ్యతో కాంధాయన కేగిన అబ్దుల్ హమీదుగారు మరియు క్రొక్కన అమీరు అమనల్లాఖానుగారికి సలహానిచ్చిరి. అబ్దుల్ హమీదుగారికి ప్రాచీనాభిప్రాయ విముఖులు. విదేశీయులయందు అసహనమును అనుయత కలిగియుండెను.

జలలబాదు నగరమున నున్న వైమానికులు బాంబులు వేసినందువలన కలిగిన ఫలితముయొక్క నిజవార్తలను సంపాదించుచున్నాము. ఈ ప్రదేశమున కుదాత్తము నగు పరిస్థితి ఏర్పడుచున్నది. ఈ పరిస్థితివలన మహాప్రదర్శన బయలుపడెదలననియు భయపడుచున్నాడు. రాజప్రతినిధిగారి యొక్క ప్రకటనప్రకారము ఆఫ్ఘాన్లను స్థానములో పంపివెట్టిన తరువాత, సంస్కృతీకర మగు ఫలితములు కలుగింపవచ్చును.

కాబూలునగరము - విమానములదండు

సిద్ధా, మే 25:—మే 25 తేది గల హిందూజాత ప్రభుత్వప్రకటన విట్లు చెప్పుచున్నది:—దక్కానగరమున మరే యుద్ధమైనను జరిగినట్లు నివేదించబడలేదు. కాబూలునగరము కడనున్న మందుగుండుసామానుల స్థానమున మన వైమానికులు బాంబులువేసిరి. 7 గుర్రుల బెబ్బలులతోగల, తలమున ఒకే సారి మందుగుండు సామానులన్నియు దగ్ధమయ్యెను. రెండవ సారి జలలబాదుపై మేము విమానములదండు వేడెట్టిమి. ఈవర్తమానును మనకు లాభము చేకూరెను. సైనికోద్యోగుల గృహముల నేకములు దగ్ధముచేయుట దెను. గండా కొండ లోయ యందలి సరిహద్దు ప్రాంతపు కొండజాతులవారిని విమానములనుండి అడ్డగించితిమి. పీరు మాచాడికోర్కెలకు ఉత్తరముఖమున చెల్లెదదరెరి.

మహమ్మదీయుల రాజధాని

లాహోరు, మే 25:—భగ్నలాహర్ రెండుదినముల క్రింద కల్తీనా రైలును గొనిపోవు త్రంకులు తుపాకుచే భగ్నము చేయబడినవి.

పంజాబు రాష్ట్రమున ప్రధానమైన మహమ్మదీయులను దులహాని యందలి పేర్లు నేటివధాన్యమున ప్రాగుచేయబడినవి. పంజాబు లెట్టునెట్లు గవర్నరుగారికి స్వాగత ప్రకటన నిచ్చును, ఆఫ్ఘాన్లను స్థానమునకు తిరస్కారభావమున, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి సంపూర్ణ విశ్వాసమున తెల్పిరి. తుర్కీ సామ్రాజ్యముయొక్క భావికాలపుస్థితిని గూర్చి సంధిసభవారియందు సంపూర్ణ విశ్వాస ముంచినట్లు పీరు ప్రకటించెరి.

కాబూలు జలలబాదులపై బాంబులు వేయుట.

అలహాబాదు మే 27:—గత శనివారమురాత్రి పయసీరు ప్రత్యేక విలేజిరి ఇల్లు కల్తీనాచెన్న. కాబూలు, జలలబాదు నగరములను మన వైమానికులు నేటిదినమున సందర్శించి, ప్రధానమైన సైనిక కార్యాలయములపై బాంబులు వేసిరి. పాదకు స్థానమున బాంబు వేయుటచేత మహమ్మదీయుల బయలుపడి స్థానము దగ్ధమయ్యెను. పీరు రెండు వైమానికవర్గములవారు జలలబాదును సందర్శించి మందుగుండు సామానులను తయారుజేయు స్థానములపై 26 వర్తమానులు బాం

బులు వేసిరిమి. అమీరుయొక్క భవనమునకు 10 గజములదూరమున బాంబులు వేసిరిమి. రెండవ కక్షపు వైమానికులు నగరముయొక్క మరియొక భాగమును వెంటనే సందర్శించి నేలుకోటలోని సైనిక గృహములపై ఎనిమిది బాంబులువేసిరి. ఈ వైమానికులు దండువేదలిన ఫలిత మేమనగా, మందుగలగదులు అగ్నిపాలయ్యెను. సైనికోద్యోగుల భవనములు నాశనము చేయబడినవి. నేలుకోట చాలకలకు పాడయ్యెను.

సైనికుల వైశిష్ట్య ఫలితములు.

అదివారమునాడు కల్తీనాచెన్న విలేజిరి ఇల్లు నుండి వెనుక:—కాబూలు జలలబాదులలోని సైనిక కార్యాలయము కడ చిన 24 గంటక్రింద బాంబులచే నాశనముచేయబడినను ఈ వార్తలు ఆఫ్ఘాన్లను స్థానమునకు వ్యాపించెను. ఈవార్తలు అమీరు అమనల్లాఖానుకు విపరీతమగు నష్టమును చేకూర్చినవి. అమనల్లాఖాను బహిరంగముగా యుద్ధముచేసినగాని పీరి స్థితి బలముగా నుండెను. పీరి సైన్యము పీరిని వెంటదించుకొని నడియెదుట కలుచున్నది. మొత్తముమీద చాలకలకు సైన్యము పీరిని విడుచుచున్నది. హిందూజాతుల కారణములు చాలగలవు. ఇవటనుండి మరే మహాద్వారా జలలబాదుమార్గముననున్న లెహాదక్కానగరమున వేలకొలదికొండజాతులవారు యు విమానముల సంఖ్యను చూచుచుండిరి. అమనల్లాఖాను యొక్క అధికారము పోయెనని నివేదికలవలన తెలియుచున్నది. కాని పర్యవేక్షకులములలో నిరసించుచుండిన ఆఫ్ఘాన్లకు జాతులవారు, అమీరుకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భయపడుచుండి రని తెల్పుచుండిరి. ఏకీభావము లేక కాని సైన్యములు పరుగిడెను. మేము మాయొక్క బొమ్మకొమ్మను స్థాపించి, కాబూలు నగరమున బాంబులు వేసితిమి. మరే దారువద్ద కత్తువులు పోరాడుటకు తిరస్కరించిరి. వెంటనే మన ఫిరంగి ఉద్యోగులు సహాయాది దిశలపై ఫిరంగులను కాల్చిరి.

భారతీయుల రాజధాని.

లాహోరు, మే 26:—ఆఫ్ఘాన్ల యుద్ధసందర్భమున ప్రభుత్వమువారి సహాయము చేయుటకు సంసిద్ధులమైయుంటిమని ఈదిగువవారు పంజాబు లెట్టునెట్లు గవర్నరుగారికి తెలియజేసిరి. పీరితో చాలమంది లాహోరు నగరములోని వ్యాయాపకులును ముఖ్య సామానులూ ఫిరోజ్ పురపు వకీలు పీర్ అక్బరు అలీ, అమృత్ సారు నోటరీ పబ్లిక్, పారనామసింగు, గుజరుఖానులలోని సిక్కుజాతివారును మరింద, గిరిధర్ నులలోని రాజా బారానుసింగు, లాహోరు నగరములోని గిరిధారిలాలు, గులాము ముస్సేనుగారు.

మస్లిము ప్రభుత్వం.

సాబుదానపీతులు, పీరు, రావిల్పిండు మహమ్మదీయు ప్రముఖులు, ముల్తానప్రదేశము మేజరుమాలిఖ నర్ ఉమాక్ మాయటుఖాన్ జివానాగారిచే ఏర్పాటు కాబడి 26 తేదీని లాహోరు మహమ్మదీయుల మండలియున నవాబు నజ్జువారమ్ ఖాన్ గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైరి. అసత్యపు వదంతులను, జేకొద్దోహనుకు కదంతులను నమ్మక, జేకొద్దోహనునకు వలయు సాధనముల నరసి ముల్తాన రావిల్పిండు మహమ్మదీయులందరును ఒక సంఘము క్రింద నేర్పడకల యుననిరి. బ్రిటిషు రాజు నెడల మహమ్మదీయులగు తమకు తరతరములనుండి గల ప్రభుత్వక్రియ నుగ్గడించుచు ఇల్లు తెలియజేసిరి. (1) ఇటీవల జరిగిన అల్లరులను ఖండించిరి. (2) హులగు అందోళనకార్యులతో జేరగూడదనిరి. (3) బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి ప్రభుత్వవిశ్వాసమును కష్టపరచిరి. (4) ఆఫ్ఘాన్లను అమీరుగారి అవిశేషమున గర్హించిరి. (5) తునమ్మ సామ్రాజ్యమును గురించి సుండిసభవారు గాంచిన తీర్మానముల యందు తమ విశ్వాసమును కాపిరి. బ్రిటిషువారికి జయముగల్గుగాక యను వాదములతో సభముగినినది. శనివారము మధ్యాహ్నము లాహోరులో ప్రభుత్వవ్యవహార పంజాబులోనిన్ను పీరును సమావేశమైరి. పీరుదరును లెట్టునెట్లు గవర్నరుగారికి సహాయప్రయత్నముననిరి తమ ప్రభుత్వ పరాయణత్వము వ్యక్తపరిచిరి. పూర్వోదాహారముగ 8,4 తీర్మానములను వ్యక్తపరిచిరి. లెట్టునెట్లు గవర్నరుగారు ఉచితరీతిని వారిని కొనియాడిరి. మివిశ్వాసమును మి ప్రభుత్వక్రియ రాజప్రతినిధిగారికి తెలియజేసినను వారెంతయు ముమ్మ సభించిరిగలరు. ఈరాష్ట్రమున నేను చేయదలచు కొన్న అంత్యోపకారము మిదియే ముఖ్యముగా నాకు వరమ అవులగు మిలోమాట్లాడుట నాకెంతయు సంతసముగ నున్నది మి కందరదరును జయము గాక యని లెట్టునెట్లు గవర్నరుగారు భగవంతుని అర్చించిరి.

సర్ ఎం. ఓద్దయరు

లాహోరు, మే 26:—పంజాబు ఎక్స్ ప్రెస్ ఆర్గినిసేషన్ అందరకును తెలియజేయుటగాను ఈక్రిందిసంగతులను ప్రకటిం చేయున్నది:—నేటిదినము ఓద్దయరుగారు సర్ ఎడ్వర్డు మెక్ లాగ్ గారికి పంజాబు లెట్టునెట్లు గవర్నరు అధికారమును ఇచ్చివేయుచున్నారు. అధికారమును ఇచ్చువేయుటకు పూర్వము అన్ని కార్యాలయమును ప్రజలసర్వన మహాపకారము నుగ్గడింప నిశ్చయించిరి. సేవాయి కలహము మొదలు ఇంత వరకు ఇంత ఘనభార మెప్పుడును ప్రభుత్వోద్యోగులమీద బడలేదు. వారు తక్షణము వినుగుగొనక కార్యభారమును నిర్వహించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగ కార్యాలయ చాలవరకు అభివృద్ధి గాంచి నందులకు ఓద్దయరుగారు సంతసించుచున్నారు. ముండిగను అభివృద్ధి జెందునని. ఈ సందర్భసంతకములయందు తమకు పంజాబు ప్రజలు తోడ్పడినందులకెంతయు ఓద్దయరుగారు తిరుక్కుకొట్టెను తెలుపుచున్నారు. పంజాబు వాస్తవ్యులు తమకు సహకారభావముతో తోడ్పడినందున ఈ ప్రస్తుత ఘోరసంక్రామము ముగియుటకు కారణమనియు ఇటీవలి అల్లరులు అడుగంటుటకు సహాయభూతులై రనియు ఓద్దయరుగారు ఉగ్గడించిరి. కొన్ని ప్రజేతములయందు కాంతిని కలుగజేయుటకు సైనిక శాసనమును ప్రజేతపెట్టవలసి వచ్చెననిరి. త్వరలో పరిస్థితులు చక్కబడుటచే చాలవరకు ఈ సైనిక శాసనము తొలగింపబడినది. కొన్ని ప్రజేతములయందు తక్షణము సైనిక శాసనమును రద్దుజేయుటకు వీలగుననిరి. ఇప్పుడున్న కాంతిస్థితి సాగుచున్నావో కొలదివారములలోనే సైనిక శాసనము తొలగింపబడుననిరి. దీనితో పంజాబు వారికి అధ్యాత్మము ముగియగలను. కొంతమంది అల్లరితెగవారు గావించిన దుండములవలన జేకొద్దోహనునకు భంగము కల్గినను చాలవరకు పంజాబు జనసామాన్యము ప్రభుత్వక్షేమరాయలులని ముక్కుత్ర మైన దనిరి. ప్రజలు న్యాయకాన్త్రుసముతులని నిశ్చయముగ చెబిరి. సర్ మై కేట ఓద్దయరుగారు రెప్పుడును పంజాబు ప్రజలను అనుమానింప లేదు. తా మిప్పుడు అధికారము చాలించుకొనలేదే ప్రజలయందు వారి కున్న విశ్వాసము పెల్లడి చేయబడినది. వారిభావికాలము ఇంతకంటె ఎక్కువక నుండగలదు.

యేర్ నాకులము వృత్తాంతము.

ఈక్రింది ప్రకటనము కొచ్చిన్ మహారాజుగారి వలన ప్రకటింపబడినది.

నాటియజనులు, యరభిప్రాయముచేతను సరియగు సలహానిచ్చువారు లేక పోవుటచేతను ఆఫ్ఘాన్లను స్థానమునకు అమీరు ఇండియాయొక్క వాయవ్య మూలలోని సరిహద్దు ప్రాంతములయందు యుద్ధసన్నుడై యుండుటంబట్టి మనప్రభువుగారి సైన్యములు మనహిందూజాత సంరక్షణార్థమునై యుద్ధమునకు కాలుమాకవలసి వచ్చినది. కాని యిదివరలో ప్రపంచములో పెద్దదయగు రణరంగముందు జయప్రదముగా వచ్చి మిక్కిలి డెన్నీయున్న మన ప్రభుత్వసైన్యమునకు విశ్రాంతిలేకుండగ తిరిగి యుద్ధము చేయవలసివచ్చినందుకు చాల విచారగ్రస్తుడై యున్నాము. మనము ఆప్రజేతములనుండి దూరముగ నన్నున్నటిల జాతి భేదము లేంతమాత్రమును యుండుకొనక ఏకీభావముతో గవర్నరు మొట్టువారికి సహాయము చేయుటకు తగుప్రయత్నము చేయవలెను. అదిగాక మికు సంబంధించని పనుల కెంతమాత్రమును చెవియొగ్గక మిమనస్సులను కల్లోలపరుచుకొనక ప్రభుత్వము వారి విజయమునకై ఎల్లప్పుడు నాలోచించుచుండ కొరదను.

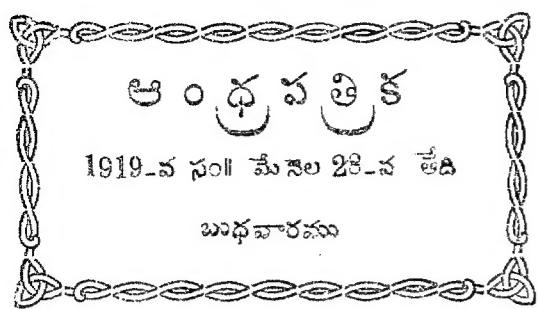
బ్రిటన్ యుద్ధపు లెక్కలు.

67,000 లక్షల పానల మొత్త మయ్యెనని కామస్స సభలో చేయబడినదిగా తెలిసి.

రాజగారి జన్మదినసోత్సవము.

ప్రభుత్వప్రకటనము ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—రాజ్ మూడవతేదీ సామ్రాజ్యసన్మదినసోత్సవ మగుటచే కార్యాలయములకు సెలవు. కాని ఉత్సవములు జరుగవు. పతాకములు విరాజిల్లును. మామూలు మర్యాదలు జరుగును. ఆగోశాన విరుదములకట్టి ప్రకటింపబడును.

పశ్చిమోత్తర పరగణాల పోరాటమున సహాయమున రించెదమని ఆలీరాజపురు చటూరూరు, కొచ్చిన్, పోవీరు, బూజానా, జాబూరు, జాద్పూరు. మారింగార్లు రాజకుమారులును అధికరులును లేఖల పంపిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ మే నెల 28-న తేది

బుధవారము

మాంటుఫర్డు విధానము:

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాభిప్రాయములు.

మాంటుఫర్డు విధానమునై ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే న ప్రకటనము మాకు నిచ్చబడినది. దీనిని చూచుటచే, అందరి ముఖ్యవిషయముల గూర్చి మాత్రమే నిశ్చయింపబడినది. సామాన్యముగా దెలిసియుంటిమి. మాంటుఫర్డు విధానమును, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటన మేరకు సంకల్పించినచో, కార్యనిర్వాహక సభవై కానననిర్వాహక సభ కధికారము లేకుండ నెట్లు జేసినో, ప్రజాప్రతినిధులను కోకాధికార మెట్లు లేకుండ జేసినో, మంత్రుల పదము నెట్లు ప్రయోజనరహితము గావించినో, చూచించియుంటిమి. సర్ కేవల కానననిర్వాహక సభాభిప్రాయ ప్రకటన మిట్టి లోపములను సృష్టించును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాభిప్రాయముల కాని, నవి ప్రస్తుత ప్రభుత్వపద్ధతికి కొనసాగింపవలె నని మాత్రమే చూచించుచున్నది. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమున కవి యభ్యంతరము వెలుపుట ప్రజల కెట్టి అధికార మిచ్చును? దీనిని, స్పష్టము కాగలదు. పంజాబు, సంయుక్తరాష్ట్రములు, బర్మా, మధ్యరాష్ట్రములు, ఆసామరాష్ట్రముల లెట్టి నెట్లు గవర్నరులు, కలెక్టరులు విజ్ఞాపన దయచేసిరి. ప్రజలకు పరిపాలనాధికార నిచ్చుట తాము దలచెట్లు లేదని, వీరికి రించుచునే యున్నారు. ప్రజలకు సలహా నిచ్చు సభికారమును చూచునీ పీఠముద్దేశము. రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సభలో అధికారమును, అసభికారులను సమాన సంఖ్యలలో ఉండవలయు ననియు, స్వాతంత్ర్యప్రజాతంత్రకాళావిభజనము తొలగింపవలె ననియు, కార్యనిర్వాహక సభవారి తీర్మానమును నిరసించుటకు గవర్నరున కధికార ముండవలయుననియు, కానన నిర్వాహకసభవారి తీర్మానములను ప్రోత్సహించుటకు, గవర్నరు గారికి "వీటో" అధికార ముండవలయు ననియు, ప్రభుత్వమువారు తమయిచ్చవచ్చిన కాననముల గావించుకొనుటకు గ్రాండు కమిటీ నిర్మాణము, గవర్నరునకు సబ్సిడీ కెట్లు అధికారము, అవసరములనియు, కానననిర్వాహక సభవారికి బడ్జెట్టువై వోటింగు సభికారమున్నను, గవర్నరు సభవారికి మొదటి బడ్జెట్టునే తిరిగి అమలులో తెట్టుట కధికార ముండవలెననియు, మొదలగు నూచలము మీరు పొందుచుచిరి. మార్చి సంస్కరణ విధానమునందే, కొలెమిమార్పుల గావించి, క్రమక్రమముగా అధికారాలయంతుకమును తొలగించుట మీ యుద్దేశము. ఇక, మరొక గవర్నరుగారు రాజప్రతినిధిగా తేర్పరచిన రాష్ట్రపాలకుల సమాజమునకు వెడలుతున్నను, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు న్యాయములకు తమ యభిప్రాయములను ఇండియా ప్రభుత్వమున కంపిరి. వీరుమాంటుఫర్డు విధానమును పూర్తిగ నిరసించిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము కూడదనిరి. అందుకు ప్రతిస్పందన పరిష్కారముచే ప్రయోజనము లేదనిరి. గ్రాండు కమిటీ నిర్మాణముగూడ బనికిరాదని తెలుపుచు, వీరికి విచిత్రపద్ధతిని నూచించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యమని తెలిపిన విలును, కానననిర్వాహకసభలను, ప్రోత్సహించిన గాని, ప్రధానవిషయములలో మాన్యంగాని, ప్రభుత్వమువారి విలును తిరిగి కానననిర్వాహకసభ కంపునూ, దానినే మార్పు లేకుండ సంకీర్ణంపరచునని కోరవలయును. కానన నిర్వాహకసభవారు తిరిగి మోచించునపుడు, ఏ సవరణ దెచ్చినను, గవర్నరు నిరాకరించవచ్చును. ఈ పద్ధతివలన గవర్నరునకును, కానననిర్వాహకసభకును తీవ్ర మనస్ఫుర్త బుడయించుటయు, ప్రజావాద్యులకు మృగ్యులగుటయు సంభవించక తప్పదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణము లెట్లు పని జేయుచున్నవో, కనుగొనుటకు పరీక్షలతో నిమిత్తము లేదనియు, ప్రభుత్వమువారు యిచ్చుచున్నందుల అంతరముల మార్పులను నివారించుచున్నందున, వీరి యభిప్రాయము నీక్రిందివాక్యములను సంతోషముగా వెలుపుచున్నది. "ప్రజాప్రభుత్వమునకు, లేన ప్రతినిధులవై

సభికారము నహింసగల నియోజకగణ సువసరము. అట్టి నియోజకగణమును ఈరాజధానిలో సృష్టించుటకు సాధ్యముగు నాయని గవర్నరు సభవారికి ప్రబల సంజేహము గలదు."

ఇట్టిసందేహములవారు, సంస్కరణ విధానమును ప్రేమించుట కెట్లు సాధ్య పడును? రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాభిప్రాయములన్నియు, కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగ నిరీక్షననే యున్నవి. సర్. మైకేలు ఓద్వయగుగారు, తమ యుద్దేశములను మూడుభాగముల క్రింద విభజించిరి.

- (1) కానననిర్వాహకసభలలో ప్రజాప్రతినిధులధిక సంఖ్యలతో ఉండుటకు నాకివ్వమలేను.
- (2) బడ్జెట్టు మొత్తమునై కాననసభల కధికార మిచ్చుటకు నాకివ్వమలేను.
- (3) పరిపాలనాధికారమును కాననసభల కిచ్చుటకు నాకివ్వమలేను.

ఇట్టియుద్దేశములగుట ఓద్వయగుగారు పంజాబురాష్ట్రమునకు దిటికల నుపయోగించిన నిర్బంధ విధానము గూర్చి పట్టి ఆశ్చర్యము గలగవలసిన సవరణ ముండదు. సర్. రెజినాల్డా క్రావ్స్కీగారు యభిప్రాయములను, మాత్రమే తిరిగినిరసన జేసిన మాత్రమే ప్రకటించబడి యుండుటచే, నాటినిగూర్చి తిరిగి విచరించుట యవసరము. ఓద్వయగుగారికిని, క్రావ్స్కీగారికిని అభిప్రాయములలో విశేష భేదము లేదని తెలిసినచాలు. ప్రస్తుత బొంబాయి గవర్నరుగారు, తమ యభిప్రాయము నిదమిత్త మని వెలుపక, సంస్కరణముల నాలసింపజనదని మాత్రము హెచ్చరించిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు, బాధ్యతాయుత పరిపాలనమునకు ప్రతి హామీ గుజరాత్ గాని, కాని, బొంబాయి ప్రభుత్వ సభ్యులగు సర్ ఇబ్రహీం రహీతుల్లాగారు, బొంబాయి ప్రభుత్వాభిప్రాయమునకు భిన్నముగా సభిప్రాయమును ప్రకటించి, ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రు లయిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మననము లేకుండ, ఏకప్రభుత్వము క్రిందనే, బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును కొనసాగించుట కెట్లు సాధ్యపడునో, వీరు స్పష్టముగా దెలిపిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వనిరసనము, ప్రజలకు పరిపాలనా బాధ్యత తొలగదనియు, గవర్నరు గారి వీటో అధికారమునవలన, ప్రజల కోర్కెలకు భంగము కలుగు ననియు, గ్రాండు కమిటీ నిర్మాణము బాధకరముగాదనియు, ప్రజాప్రతినిధిసభకు కార్య నిర్వాహకసభకు లోబడుటయు జేసిన గాని, స్వపరిపాలనము కొంతదీయెనను జేహద దనియు, రహీతుల్లాగారు విశదీకరించిరి. ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల చాలవరకు ప్రజల కెట్టి పరిపాలనాధికార మిచ్చుటకును, అంగీకరింప లేదనుట స్పష్టము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని కడు దూరము నుండించి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాభిప్రాయములను ఖండించిరి. ఈ విమర్శనముల గూర్చి విశేష దూరము నాయుట యవసరము. మేమిదివరకు దెలిపినట్లు, ఏకప్రభుత్వమే కామ్రసిద్ధమును, తర్కబద్ధమును, న్యాయ సమ్యక్తమునై యున్నది. దీని కాంగ్రెసు సభవారిందుకే, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య ప్రధాన మత్యవసరముని కోరిరి. ఈ కోర్కె సుసగంతుట, ప్రజల స్వపరిపాలనా సామర్థ్యమునై విశ్వాసమును నూచించును. కాని ఏ కారణముచే నైనను, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుట కంగీకరింపయెడల పరిపాలనాకాళులలో చాలవరకు ప్రజాతంత్ర కాళులలో నైన జేర్చి, నాటివై ప్రజాప్రతినిధుల కధికార మిచ్చుట యత్నవలయును. ఇది ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతి యైనను, నూనయోగ్య మగుచున్నది. కాని, ద్వంద్వ ప్రభుత్వాధికారమును మాత్రమంచి, అందలి ప్రజాధికారమును దీసివేయుట మాత్రము ప్రజల కెట్టి ప్రయోజనము క్షిగలిగింపజాలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను పరిశీలించుటకు పుటల సన్నిధిని తిరుగ జేసినకొలదిని, మాత్రమే తమకు నాకాభంగము కలిగితది. మాంటుఫర్డు విధానమునందలి, ఈ బాధకరము నూచలన్నియు నొకటివేయబడి వేరొకటి ఫలరహితము గావించబడినవి. మాంటుఫర్డు విధానమును సంకల్పించవలసినదేము తమకు లేదని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నాడు. కాని, ఫలితము మాత్ర మెట్లుయింతులకు విచారించవలసి యున్నది. ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని, వీరింగీకరించుచున్నాడు. కాని, ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతివలన గలిగెడి సంభూర్ణమును, సాధ్యమగు సంకల్పిత తొలగించి, రెండు ప్రభుత్వములకును సౌమ్యసమ్యము నుడువచ్చును, సంస్కరణవారుల ధర్మము. ప్రభుత్వమువారుచేసినట్టి సభ్యులు గుడురుటకు బదులు, సంపూర్ణ కాననసభకు కవకాళ మెట్లగు గలదు.

చున్నది. కోకమును రెండుభాగములుగా విభజించి ఒకభాగమును ప్రజాతంత్ర కాళులకును, రెండవభాగమును స్వాతంత్ర కాళులకును ప్రత్యేకముగా నేర్పాటు జేయవలయు నని, వీరి యుద్దేశము. ఇందువలన, పరిపాలనాభాగము జరిగిన జరుగునేమో గాని, ప్రజలకు కోకాధికారము మృగ్యమగుచున్నది. బడ్జెట్టు తీర్మానములు, సలహానుగ మాత్రమే సరియింతుటచే, ప్రజల ఆదాయవ్యయములను నిర్ణయింపజేయు. కోకాధికారము అధికార పద్ధతు మాత్రమలలో నిమిషియుండును. మాంటుఫర్డు విధానముక్రింద, రెండవ భాగం బడ్జెట్టును నిర్ణయించుటకు గూడ, కాననసభకును మంత్రులకును కొంతయధికారముండేది. ఇపుడట్టి యవకాళము తొలగిపోవుచున్నది. బడ్జెట్టును తయారుజేయుటలో, మంత్రులకెట్టి హక్కును ఇందాచుటకు ఫలితమేమగును? రెండవ భాగం బడ్జెట్టును ప్రత్యేకముగా మంత్రమువిషయమై ప్రజలకు జోక్యముండకపోవును. కానననిర్వాహకసభవారి కోకాళే బడ్జెట్టు సంకీర్ణంపరచి, గవర్నరుగారు దానిని గాండు కమిటీకి బంపి; తని ఆసపుకోవవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వ మూచనలన, బాధ్యతనున్న స్వమెత్తుకు గలదనుట లేకులెల్లము. ప్రజాతంత్ర కాళులకు ద్రవ్యము జేహారాది ఆధారము, మత్తుపదార్థము లోకపాత్ర మాత్రమే గానించుచున్నది. దానివై రాబడి యతిశయింపవలెనని, భారతీయులెవరును కోరరు. లాండురివిన్యా మొదలగు ప్రబలోపకర్తులన్నియు స్వాతంత్ర కాళులకే చెందును. అట్టివారి ఏకాళువా రాకాళుల రాబడిని ప్రత్యేకముగా వృద్ధి జేసికొన గలరనుట అసంబద్ధము. రెండవ భాగం బడ్జెట్టును ప్రత్యేకముగా నిర్ణయించుటకు ముఖ్యకాళులు గూడ సోపించవలసి యుండును. ఏవిధమున చూచినను, ప్రత్యేక ప్రభుత్వ విభాగము సమంజసముగా గన్పట్టదు. సర్వము యోగ్యమగుటకును, మంత్రులకును సంపూర్ణ ఐదు కలుగునని యూహించి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రహస్యోపాయములను నూచించుచున్నారు. కాని ఏ సర్వమువాయివను, మంత్రులకు పూర్ణముగా లోబడియుండుట యవసరము. లేనిచో నిజరము వారి స్థానము నాకీమింపగలగుదురు. సర్వమువారి కే మాత్ర మవకాళ మొసగినను, మంత్రులకు ధిక్కరించుటకు మొదలిడుదురు. వారి యధికారమునకును పలుకుబడికిని, ఇందుచే భంగము వాటిల్లక తప్పదు. ఈ సర్వోద్ధ్యమలను గవర్నరు గారిలో ఫిర్యాదు చేయుటకును, ఆపకాంతి గలుగుననిచో పెన్నులు బడయుటకై ఇండియా గవర్నరు మెట్లు వారికి తెలుపుకొనుటకును, ప్రభుత్వ కార్యదర్శికి అప్పీలు జేసికొనుటకును అధికార మొసగబడుచున్నది. నీవివి సర్వమువారు సంస్కరణ విషయాలని వెల్లడియింపిరి. అట్టివారివైన, మంత్రుల కధికారము లేకపోవుచో, మంత్రులు తమ హోదాను నిలుపుకొనుట సాధ్యముగాదు. వారియజ్ఞాలను సర్వమువారు లక్ష్యం పెట్టరు. ప్రభుత్వమువారును కొనసాగుచో, ఆత్మగౌరవము గలవా రెవరును, మంత్రులవలన సంకీర్ణించుట కెట్లు పిలుగలగదో, నిశ్చయించుట వివరించి యుంటిమి. దానిని కడు దూరము తిరిగి విచరించుట చర్యకరమగుచును. మంత్రులు కాననసభ కోకాళంక బాధ్యత వహించవలెను. వేరొకరిక, వీరి గవర్నరుగారి నిర్ణయమును తిరస్కరింపవలెను. మంత్రులకోర్కెలు, భిన్నముగా గవర్నరు నిర్ణయించినను, వీరిందు కొడవకుటయే గాక గవర్నరు గారి చర్యకై వీరు కాననసభకు తరహదము గావలెను. కాననసభవారు వీరికోర్కెలను నిరసింపచో, వీరు యోగ్యమును రాజీనామా నియ్యవలెను. లేనిచో, దిస్మిసు కాచింపబడుదురు. రెండుమారులు కానన నిర్వాహకసభవారు గవర్నరుగారికి వ్యతిరేకముగా తీర్మానించి నపుడు, గవర్నరుగారు తమ యభిప్రాయమును మార్పుకొనుట బాధ్యము గాని, అందు కోరకై ప్రజాతంత్ర కాళులను స్వాతంత్ర కాళులగా మార్చుట కవకాళమిచ్చుట ఏటిధర్మమో తెలియవచ్చును. కానననిర్వాహక సభయు, మంత్రులును, గవర్నరునకు జోహాపం అనుట తప్ప చేయదగిన కార్యమెద్దియు గానింపదు. గ్రాండు కమిటీ నిర్మాణమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారింగీకరించుచున్నాడు. కాని ప్రజాతంత్రములను విధుల పరచుటకు మాత్ర మింపగు ముఖయోగ్యదగలను. రెండవ భాగం విషయముల గూర్చి కాననము గావించుటకే సంభూములనువేయొగించిన కొంత మేలగు నుండును. అట్లు గాని, ప్రజాతంత్ర కాళులకు సంబంధించిన కాననముగూడ దీనిక్రింద కే తీసికొని రాబడుట కోచనీయము. జేకాంతి, యీ రెండు కాళులలో జేసిక్రింద రాదను! అందుచే, ప్రజాతంత్ర కాళులకు సంబంధించిన నేట్లువైనను, గవర్నరు గారు కాంతిభంగజరచుని కాని, రెండవ భాగం విషయములతో దీనిని ముగిసిన గాని, సర్వ ఫిర్యాదు గ్రాండు కమిటీకి బంపవచ్చును. ఇది కొనసాగు నేని, కానననిర్వాహక సభ నామామాత్రాసభ్యము గాకతప్పదు. ప్రజాతంత్ర

త్రాఖలవై కాననభద్రగల యధికారము, ఎందఱునుంటి
దేగును. ఇక కాననభద్ర అధికారియగుట విషయమై గల
వలయుటగూర్చి ప్రభుత్వమునా విచ్చిన యీ క్రింది యభిప్రాయమును గమనింతుట అవసరము.

“ప్రారంభభాగము, కాననభద్రగల అధికారియగు
వలయుటగూర్చి కేంద్రమున, సలహానిచ్చి యధికారము మాత్రమే
యందేదేయి అంటియోగాని, స్వయమును కాక కేవలము
కుమారుని, కలదని నిరాకరించుటకు గాని అధికారముండ
గూడదు. ఇట్టి యధికారము, రాజకీయాభివృద్ధి కలిగిన పిమ్మట
నే చేపారగలదు. ప్రస్తుతము, అది సంభవయోగ్యముగాదు.”
ఇందును ఇట్టి మాచలనిలవినను ముఖ్యముగ ప్రహేళికవచ్చును.
స్వామిగారు కమిటీలను గాని, కాననభద్ర సహాయకార్యములను
గాని, నియమించుటకు వీరంగీకరించుటలేదు. దేశభావోద
యోగముగూర్చి వీరు మామూలుగా, సాగింపవలయుననియు.
రాష్ట్రీయ కాననభద్రలో సకముందు అంగభావమునుగ్రహి
తులుగాని వారకేటలు సభ్యులుగ ప్రవేశింపవచ్చు ననియు,
అందుచే, దేశభావోదయోగమును నికలైనాపరువదని
యొ, ఓద్యయగుడు మాచింది. వీరనుచన ఎంతయు సమం
జసముగనన్నది! కాని ఇందేయ ప్రభుత్వమునా కిందుల కంగీక
రింపజోగా విచిత్రమును సభ్యులందు వెలుపుచున్నార
విద్యార్థుల ప్రతిభలు, అంగభావములను, దేశభావ
యందును సమానత్వవ్యాపకమును జాడగలుగుటచే, వీ
యభికారు సహయోగింది, విశేషభావము బొందగలరని
ఇందేయ ప్రభుత్వమునా భీతిజాతుల చిత్రముగ నన్నది.
గవర్నరుగారి యుద్ధమునకే యీ విషయమును కదలకలె
నని, మాచింపలదెను రికల్పరములకు
విముక్తుల ప్రజాతత్వకాని నిర్వహణను గూర్చి రాష్ట్రప్రభు
త్వముల యభిప్రాయమును విని, ఇందేయ ప్రభుత్వమునా
ప్రజాతత్వకాని సంఖ్యను వృద్ధిచేయవచ్చునని, మాంటుఫర్డు
నివేదిక వెలుపుచున్నది. కాని, యిందులకు ఇందేయ ప్రభు
త్వమునా రంగీకరించుటలేదు. ఇక సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునందు
వెట్టివాద్యతన ప్రవేశపెట్టుటకును వీరంగీకరింపజో, తెలిసిన
విషయము. కేంద్రకానయగారి భిన్నాభిప్రాయమును,
వీరంగీకరింపవలయునని కారణములు గలవో, కాలక్రమ
తేజములచే తాము వెలువడునను, వీరిని పూర్తియొందించి,
నిరాకరించుటలు, మాత్రము వ్రాసిరి.

కేంద్రకానయగారి విజ్ఞాపనము.

వీరి భిన్నాభిప్రాయమును కేంద్రకానయగారి పూర్తి ప్రతి
రించుట కారంభించితిమి. బాధ్యత తీసిన, కానన నిర్వాహ
సభకు కార్యనిర్వాహకసభ లావడియించుటయే యని,
కానయగారు స్పష్టపరచిరి. ప్రభుత్వసభ్యుల మాచనలు ప్రజ
లకిట్టి బాధ్యత సేవకపోగా, ప్రభుత్వకార్యదర్శి యొక్క
యొ, ఇందేయ ప్రభుత్వముయొక్కయు అంతులేమునీ తీసి
వైచి, క్రింది ప్రభుత్వములను మురింకనిరంకుకము
గ గావించుచున్నది, కానయగారు తెలుపుచున్నారు. హిం
దూదేశమునకు స్వపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనను మాత్రమే వాద
మును, వీరు చక్కగ ఖండించిరిమి కాధారముగ చారిత్రిక
దృష్టాంతముల ననేకముల గనబడిరి. నివిలసరియనువారి పో
షకులైనట్లు, తగిన యభివృద్ధి జరుగలేదని ప్రాతీచరిత్రను
వివరించిరి. ఈ క్రిందివాక్యములు వారి యభిప్రాయమును తెలు
పరచగలవు.

“ప్రస్తుతవిధానము సామ్యకరముగ లేదు. బొంబాయి
రాజధానిలో వేర్లు గడచిరదలు, ఏ ప్రజాసామితిదేశములలో
సంభవించగలవు. తిరునల్వేరిఅల్లరులును అపిగారికాత్వమును,
మిల్లుకూరల స్థితిని వృద్ధిచేయుటకు సలిపిన ప్రయత్నముల
తోన, స్వతంత్రము నావిగేషను కంపెనీతోన జోక్యము క
లుగజేసికొనుటచే కలిగినవి. ముహూపాలనము తొనసాగునపు
డట్టి స్థితి సాధ్యముగా నేరదు. కూర్చు బంగారములొని సంఘ
టనములు, ప్రజానరాగము గల ప్రభుత్వపరిపాలనమునందు
అరుగుట అసంభవము. 1907 సంవత్సరపు కలహము అకాంతికి
సిపాయిలు, మిలిటరీజాతుల ప్రాతిపదికలను, సామ్రాజ్య
ప్రభుత్వమునా వీలొకేసిన చట్టపు ప్రవేశమే మూలా
రము. కాననభద్రసభయందు నిపుడున్న విల్లులు, వ్యా
యస్థానముల సంరక్షణకు వ్యక్తులకు నొంగిండును, నిరపరా
ధులను రక్షించుటకు నాగరిక దేశములలో నేర్పడునట్టి
క్షతగోపాలములను బోపాడును, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును,
పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును, వాస్తవికత్యమును, కార్య
నిర్వాహకరమవారి మాత్రము చేయుచున్నది. ఇట్టిచట్ట
ములనివసరము గావించిన విధానము పూర్తిగా మాన్పబెంద
వలెననుట కే నిదర్శన మొక్కటియే చాలును.”

రాజులు విల్లులకు కేంద్రకానయగారి కేటలు విషయ
ముగ నుండిరి, కడచిటి వాక్యములు స్వతంత్రముచున్నవి.
ప్రజాసామ్యపుడేమయు నివిలసరియనువారిచేతులలో బాగు
పడదని, కేయిరా, చాంపరానులలో జరిగిన కర్తవ్యమును,
వీరు వివరించిరి. సంస్కరణములు ప్రజాసామ్యపుడేమయునకు
భంగకరము వాదమును వీరు పూర్తిగా ఖండించిరి. ఇందే
య ప్రభుత్వపు మాచనలన్నిటిని వీరు సహేతుకముగ విమ
ర్శించిరి. ఇందేయ ప్రభుత్వములొగూడ బాధ్యతను ప్రవేశపె
ట్టుట యవసరమని, వీరు యుద్దేశము. స్వపరిపాలనము రాష్ట్ర
ములలో తొనసాగునపుడు, హిందూదేశమునందు తొన
సాగకకతపడని, వీరు వివరించిరి. అభివృద్ధికి భంగము కలిగించుటలు వేటలు కాన్పిలును నిర్బం
చుటచే లాభము లేదని, వీరు తెలుపుచున్నారు. ఇందేయ
ప్రభుత్వమునకు, ద్వంద్వప్రభుత్వములమునకునైనను, స్వపరి
పాలనము ప్రవేశపెట్టు వీరు గోరుచున్నారు. రాష్ట్రములలో
ప్రజాతత్వకాని భాగముల నిర్వహణ గలిగియుండుటకు, ఇందే
య ప్రభుత్వమునకు దోహదకరమౌతైనను నియమించ
వలెనని వీరు మాచించిరి. కానయగారు సంస్కరణసంఘమునా
వలగూర్చియు, మాంటుఫర్డు విధానముగూర్చియు, ప్రజాతత్వ
ముగూర్చియుగ తమ యభిప్రాయమును స్పష్టముగ తెలిపి, దేశ
మానవ మహాభావము గావించి రగుటకు సునియోజన
స్వపరిపాలనాభావముతో, హిందూదేశ మెంతమాత్రమును
సంతృప్తి చెందకలెదని, పార్లమెంటు సభవారు గ్రహించ
వలెను. ప్రజలను సంతృప్తిచేయుట కింతకన్నను ముందితరు
ణము అంగభావమునకు గలుగలేదు. అధికారకలహమునా వెట్టి
యభిప్రాయ మొనగినను, పార్లమెంటు సభవారు మాత్రము
స్వయంస్థమునాకవిప్రకారము ప్రజల కోర్కెలను గౌర
వించుట ధర్మము. సంతృప్తికరమును సంస్కరణములను చేక
మున కొనగనివో, దేశములొని యకాంతి ప్రజలకునుట
కమాజము. అంగభావమునై భారతీయులకు ప్రజలనికావల
గలదు. అవికావము చెదకుండునటుల, స్వాతంత్ర్యప్రేరేప
లను నాంగ్లదేశములు తమ ధర్మమును నెరవేర్చవలె గాక!

రావుబహదూరు వీరేశలింగము పంతులుగారి

అంత్యక్రియలు.

వీరేశలింగము పంతులుగారు తమకవులచరిత్రను ముగిం
చుటకు కొంతకాలముక్రిందట చెన్నపురి కేటెంచి ఎన్నామ
లోని కడలిపాలమునందు బసచేసిరి. కృష్ణదేశరాయల గూర్చి
వ్రాయుట కారంభించిరి. వీరంద్రులైనవీరి సమర్థించుటకు
జూతుకొనిరి. వీరభాగవాత్ కృష్ణదాశ్యముచే నిమగ్నయినను
తగ్గిపోలేదు. రాత్రింబరలు పనిచేయుచుండిరి. విషజ్వరము
వారిని పీడించుటకు లూర్యము, అంధప్రతికా సంకల్పవారి
సందికకు పోక నామాత్యుల జ్వరఫలనిర్మయము గూర్చి ప్రాధ
మ్యముతో వ్యాసము వ్రాసిరి. అందలిసాహిత్యము, వారి
సహజసామర్థ్యమునకు నిదర్శనముగనన్నది జ్వరవాదలోనే
ప్రభువులదిద్దిరి. మొన్నటిసాయంకాలము గూడ కడనాటిప్రాధ
మ్యమునని, మాత్రమే మానవమందిరి. వారింతర్మనలో మరణించి
రనియనకొనుటకు వీలలేకపోయెను. కాని, వైశమ్యధారలం
చెను. స్వగమమునందు, స్వగృహమునందు మరణించియుండి
నవో వారి యంత్యక్రియలు వైధవముతో జరిగియుండెడివి.
అన్యగ్రామమునకు వాకన్యాయముగ చనిపోవుటచే, వారి నెరిగిన
వారువచ్చుటకు వచ్చుటకు వీలలేకపోయెను. కాని జబ్బుకేసిన
వపుడు, కేవలములలో వెట్టిలోపము గలగలేదు. అచంటలచ్చీ
వతిగారు రాత్రింబరలు! చనిపోవుకరకు వారియొద్దనే యుండి
వైద్యసహాయముచేయుచు పనిచెట్టియుండిరి. నిన్నటిసాయం
కాలమునెక్కడంటలకు వారిశరము దహనమునిమిత్తము కొనిపోవ
డెను. వారిశరము దక్షిణ ఆంధ్రమునందు విచ్చేసిరి. వీరిలో
అచంట లచ్చీవతిగారు, దంట ముప్పాదానముగారు, చెన్నా
ప్రదేశభాగముగారు, కాకావూరి నాగేశ్వరరావుగారు,
చల్లా కేవలదిరావుగారు, పేటపల్ల రాజగోపాలరావుగారు,
తనాలిరాంగారు, హెచ్. బాలకృష్ణరావుగారు, ప్రహేళికంద
స్వామిగారు, ఇ. ముప్పావృష్ణయ్యగారు, అక్కిరాజు ఉమా
కాంతముగారు, ఆంధ్రప్రతికా వర్ధములొనివారు చాలమంది
యొ, గలరు. ముప్పావృష్ణయ్యగారు, తనాలిరాంగారును
ప్రాధికలగావించిన వేతక, కేమును వచ్చినవారలలో కొందరు
చూచిపోనివారు దహనసంస్కారము గావించిరి. అక్కడగూ
డ, ముప్పావృష్ణయ్య రాజగోపాలరావు, ఉమాకాంతం, తనా
లిరాంగారు (ప్రాధికలను సరిపే పంతులుగారి గుణగుణముల
కొనియాడిరి. పంతులుగారి కేవలము దహనమై పోవుచున్నపు

డు, వారు తమ జీవితమునంతయు దేశోద్ధరణకేటలు ధారపోసినది
యొ, సంఘబహిష్కారము కేటలు గమించినదియు, ప్రజా
సమములను ప్రయించి, దేశమునందెటలు ప్రబోధము గలిగించి
వదియు, గవర్నరచన కేటలు సంస్కరించినదియు, ఆంధ్రదేశము
నందు వీరేశలింగేశ్వరులు స్థాపించినదియు, అపట మొక్క
సారివృద్ధిగోచరమయ్యెను భౌతిక శరీరము మాయమయ్యెను. కాని
ఆ మహా ముని కీర్తి కాశ్యతము గలది యను.
ఆంధ్రదేశమునకు దాడునికేశము, వీరేశలింగేశ్వరమే. ప్రస్తుత
ము దేశమున వ్యాపించియున్న యుద్ధములను, ఆయాదే
ములకారకుడు. అట్టికర్మయోగి, భీరచిత్తుడు, స్వాధ్యాయగి,
నాతకముగోదయకారకుడు, ఆంధ్రులలో నిపుడు మరెవ్వరు
గలరని ప్రేరితచెట్టియావుటకు సాధ్యపడలేదు. కాని, ఆంధ్ర
దేశమునకు దట్టి మహాభావము స్వరూప సంతరించి, వివిధో
ద్యమములకు సమర్థములు గావించి, ఆంధ్రుల యుద్ధరణము
నకు పూనుకొనునని విశ్వసించెదము. వీరేశలింగగారి ఆశ్చర్య
కాంతి గలుగుగాక!

స్థానిక వార్తలు

ప్రభుత్వప్రకటనము:— ఇందేయ ప్రభుత్వము
యెట్లు తెలియపరుచుచున్నది. సామ్యమానమును గూర్చి
చాలమంది చాలఅంశములను అనుచుచున్నార మారకము
వలన గలుగుచున్నాను పూర్తిచేయుటకు మే 28 క తేదీ
కుంగళవారము నుండియు ప్రత్యేకముగా నుంచబడిన సామ్య
కోటియాసాయలప కాము హెచ్చించుచున్నది.

సబ్బులు:— తెంగురూతులో నన్న మైసూరు గవ
ర్నమెంటు సోపు ఫ్యాక్టరీవారు మాకు, మంచింధపుసబ్బులు,
వాపింగుసబ్బులు పంపిరి. విదేశపుసబ్బులకని, ఎంతమాత్రము
తీసిపోవుటలేదు. దేశములు వీటి నిధిముగ వాడుటచే, వారి
యొక్కరలకు తగినన్ని సబ్బులను, ఫ్యాక్టరీవారు సప్లయచేయ
లేకున్నాక. దీనికి జూప్. జి కామ్రీగారు మాచరింపెండెం
టుగ నున్నారు. మంచింధపుసబ్బు దేశము 4 రూపాయల
ఖరీదు. దేశీయల సబ్బులను కొని వాడి, స్వతంత్రద్యమమునకు
ప్రోత్సాహ మొనగ గోరదము.

సంధివరకులపట్ల జర్మనుల యభిప్రాయమును కువ్వక్త
ముగ లేనందున ప్రస్తుతస్థితియందు జరగలు పెరిపింగుగారు
ప్రొంగునుండి వచ్చుటకు వీలులేదు. కానిర్లు మునులేకుంజగ
వీరి ప్రయాణము అపుడేయబడింది.

కాన ఎనిమిదవతేదీ సాయంకాలము నాడుగల గంట
లకు అలహాబాదు నగరమున మా! పండిత మోతీలాలు నెహరు
గారి “అనందభవాన” భవనమున అఖిల భారత కాంగ్రెసు
కమిటీవారు సమావేశమై కర్తవ్యసంస్థితిగూర్చియు, కాంగ్రె
సురాజ్యభారమును బలపరుచుటనుగూర్చియు ఆలోచించెదట.

మా. సి. వై. చింతామణిగారు అంగ్లదేశమునకు బోతు
నందర్బమున ఆలహాబాదు నగరమున గత కుక్రవారము
వీరికి తోటనిందు గావించబడెను. విందున కేగిన స్నేహితుల
తరపున పండిత మదనమోహన మూలవ్యగారు ఉపన్యసించుచు
మా! చింతామణిగారికి అంగ్లదేశములో జయము శేవారగోరి

బొంబయి క్రానికలు వ్రతక:— ఇందేయను న్యాయ
వేతను కంపెనీ భాగస్వామియందు బొంబయి క్రానికలు కా
ర్యాలయమున 25 తేదీన ఆసాధారణసభకు జరిపిరి. ఈ క్రింది
తీర్మానమును బొంబయి క్రానికలు వ్రతకా కార్యనిర్వాహక
సంఘాధ్యక్షులు ఉపసాదించి, ఎల్లచే అ గీర్వతమయెను:
ప్రచురణమునకు యందు వ్యాకరణములన్నిటిని పరిశీలించవలయు
నని దొరకనమునారు చేసిరి. ఉత్తరపును రద్దుచేయు నిధానము
వరసి పత్రికను యథాప్రకారము నిర్వహించునట్టిదిగాద
వలయునని ఇందేయక న్యాయవేతను కంపెనీవారు బొంబయి
క్రానికలు వ్రతకాని న్యాయవేతనులను గోరుచున్నారు.

మామూని, 26 మే:— లార్డు అండు తేదీ వెల్లించుటకొ
గారులు కానిగను క్లుబులో సభితులుగా ముహూటరు అమోదిం
చిరి. తేదీచేసినముని శార్వదైయు ఫ్యాక్టరీ మోదబోవుచును. విద
పురతీను, వైటుమోను గారితోన కలసి నింపారగింయ
దురు. తిరిగి మధ్యాహ్నము లాల్ చిత్తుల మునును పర్వంప
వోవుదురు.

మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు : భారత ప్రభుత్వభిప్రాయము

సర్ శంకర నాయుడు గారి భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనము

1919 సంవత్సరము మార్చి 5 వ తేదీ సర్ శంకర నాయుడుగారు ఇట్లు భిన్నాభిప్రాయము నివ్యుచున్నారు:—

1. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు ప్రధానాంగముగా నుండి క్రమాంతరమునబట్టి భాగ్యతాముత ప్రభుత్వము నందు కట్టుక భారతదేశమునందు (ప్ర) సామ్రాజ్యము ప్రభుత్వవిధాన మని ప్రకటించబడినది. పార్లమెంటు సభవారిద్దరుండి భారత దేశభావనసభలకు అధికారమును క్రమాంతరము సంపూర్ణము గను మార్చుటయే ఈ ప్రకటనాభిప్రాయ మని కొందఱు భిప్రాయపడుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున భారతదేశము ప్రధానాంగముగా నుండవలయుననెడి మాటనుబట్టి అట్టి అర్థము సమంజసము కాదేమోయని నాకు తోచుచున్నది. భారతదేశము ఎంతకాలము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున నున్నదో అంత కాలమును పార్లమెంటు సభాసభ్యులకారమును గుర్తింప వలసియే యుండును. ఆచారమునుబట్టియు, సాంప్రదాయమును బట్టియును, సార్ల మెంటు అధికారము వైది కొన్ని నిర్బంధములను విధింపవచ్చును. పార్లమెంటు సభాధికారమును గుఱించి వివిధ వలసదేశములలో వివిధములుగా నర్థములను చేయవచ్చును. కాని ఏ సమయమునైనను భారతదేశ ప్రభుత్వ విషయములో పార్లమెంటు సభవారికి జోక్యము కలుగజేసికొనకుటకు న్యాయసమర్థత మగు హక్కు కలదనుట నిర్వివాదమగు సత్యము. ప్రజాప్రతినిధులు గల కాననసభకు కార్యనిర్వాహకసభమువారు లోబడి యుండుటయే (భాగ్యత) యని సామ్రాజ్యభిప్రాయము. ప్రతి విషయములోను కాననసభాభిప్రాయమును కార్యనిర్వాహక సభమువారు చెల్లించుటయే యందలిప్రధానాంగము.

నా సహాధ్యక్షులు చేయు మానసము పార్లమెంటు అధికారమును తగ్గించుటకే ఏర్పడినది. కాని వీని యుద్దేశము, అధికారమును పార్లమెంటు సభవారినుండి కాననసభల కేంద్రము చేయుటగాక, వీనినంతయు భారతదేశమునందలి కార్య నిర్వాహకప్రభుత్వమునకు చేయుటయే యని తోచుచున్నది. పార్లమెంటువారు తమ అధికారమును ప్రజాప్రతినిధిసభల కేవలము చేయవలసినదనియు భారతీయులు గోరుచున్నారు. కాని వీనినంతయు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వములకు ఒకసంగలము నని భారతీయు లభిలపించుట లేదు. మార్పు జరుగు కాలమున కార్యనిర్వాహకాధికారుల ప్రోత్సాహములన గాని, చుట్టి యితర కారణములన గాని, పార్లమెంటు సభ వారు భావన సభాధికార నిర్వహణములో జోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చును. భారతదేశ విషయములలో పార్లమెంటు సభవారు న్యాయమగు జోక్యమును కలుగజేసి కొనకుట మితవాద్యభిప్రాయ మెప్పుడును ఆక్షేపించఁ జాలదు. ఇట్టి జోక్యము ఇంకను ఎట్లును సంతోషముగా కొగ బడుచుండును. భారత ప్రభుత్వమువారు కంగ్రెసు పక్షము వారుగానియ నూచకలలో గలభేదములకు ఇదియే చాల కలుకు కారణభూతము. భారత రాజ్యాంగమంత్ర గల ఇండియా ఆఫీసుయొక్క ప్రస్తుతనిర్వాహమును బట్టి ఆసభ పార్లమెంటు ప్రాతినిధ్యమును కలిగియుండ లేదని చెప్పవచ్చును.

(2) ఈ ప్రకటనమునకును తదనుగుణ మగు కార్యాచరణమునకును ప్రతికూలముగ నిక సౌక విమర్శము గలదు. భారతదేశము ఇదివఱకు నిరంకుశైక రాజ్యాధికారమున నుండె ననియును, భాగ్యతాముత ప్రభుత్వము ఆదేశజాల భావములకు విరుద్ధమనియు, నందుచేత దానిని ఈ దేశమునందు ప్రవేశ పెట్టట దుర్లభ మనియును కొందఱు వాదించుచున్నారు. ఇట్టి ఆక్షేపణలు చేయువారు భారతదేశము విద్యమాలమునను కరిసికట్టలవలనను సామాచర్యముచేతను, రాజకీయాభివృద్ధి మూలమునను కాలతక్షణమును చాలవఱకు మార్పుచెందినది విషయమును మఱపుచెందుచున్నారు. నిజమును తెలిసికొనినయెడల ఏకరాజేతరపాలనావిధానము భారతీయులకు తెలియని విషయము గాదు. ఈవిషయమున విశేషచింతి కారుల యభిప్రాయముల నిట తెలుపుచున్నాను. “అధికారయుతమగు ఏక రాజపాలనముతో పాటు సంపూర్ణముగాగాని కొంతవఱకు గాని స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచుండిన ప్రజాపాలనములు కూడ కలవని శాస్త్రగ్రంథములవలన తెలియుచున్న”దని ప్రొఫెసరు రిస్, డేవిడ్సుగారు వ్రాయుచున్నారు. వీరు ఈ విషయముగూర్చి యింకను ఇట్లు తెలుపుచున్నారు. “ఒక రోజు

వారి ప్రభుత్వ న్యాయ కౌశల కార్య నిర్వహణ మునకై కపిలవస్తువులనునందలి సభాభవనమునందు వృద్ధులును యువకులును మొదలగు నెల్లరును సమావేశమగుచుండిరి. వీరిలో మొదట అభ్యుత్థుడుగా నెన్నుకొనఁబడి ఆసభనుగాని లేక పాలనవిషయక సభల నన్నిటినిగాని నిర్వహించుచుండును. ఇతఁడు ఎట్లు ఎన్నుకొనబడెనో, ఎంతకాలము ఈ పదవియుండుండెనో తెలియదు. రోమక రాజ్యములోని కాన్సుల వలేగాని గ్రీకు రాజ్యములోని ఆర్కునువలేగాని ఈ యుగోగ్వి యుండెననియు నితనికి రాజు అను బిరుదును ఒకసంగలదే నని యుండెడియుచున్నది.” మెక్రిండ్లెగారు వ్రాసిన ‘ప్రాచీన భారతదేశము’ అను గ్రంథములో 292-వ పేజీయందు “ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వవిధానము కాననమృదుడే”నని గ్రీకు గ్రంథకారులు తెలుపుచున్నట్లు వ్రాయుచుండి యున్నది. ఈతక్షణమున నివసించు మఱొక జాతివారిలో ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము కలదనియు, కాని అది న్యాయసమర్థముగా లేదనియు తెలుపబడి యున్నది. ఇంక నలగ్గాండరు నెదిరించిన ఇతర జాతు లన్నియును ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమును గలిగియుండెననియును తెలియుచున్నది. (మెక్రిండ్లె పే 164) పాటలమును నగరమున స్పార్టను ప్రభుత్వమువలెనే యున్న యొక రాజ్యాంగ మంత్రముకలదనియు రెండువందలములకు చెందిన ఇన్సుర రాజులకు నై న్యాధికారము వంశపరంపరాగతమనియును పెద్దల సంఘముకట్టి రాజ్యవిషయములలో సర్వాధికారము గలిగి యుండెననియును డియోడోరసు వ్రాయుచున్నారు. ఈవిషయమున మోమోగారు వ్రాసిన గ్రంథమే నాకు తెలిసినంత వరకు నత్యంతము ఆధునికమైనది. వారందులో ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. “హిందూదేశము భాగ్యతా రహిత మగు నేకరాజపాలనమున నుండెనని ని రోపాభిందము నందు వ్యాపించియున్న యభిప్రాయము ము సల్పిన పాలనమునకు పూర్వమున నున్న ప్రభుత్వ విధానము పెద్దల నను కర్తవ్యము. భారతదేశము పెద్దల వైరోపియనులకుగల దుర్భిప్రాయములలో నిది యొక్కటి.” “సామ్రాజ్య పార్లమెంటు సభలకు పోలికనీయిన సభలు భారతదేశమునందు నున్నదనియు నిందుమాలమున నీరెండు దేశములవారును క్రీస్తుకు మునుపు ఆరవశతాబ్దికి పూర్వము ఏకసంతతిలోని అర్థులనియు, వార్షిక విజయము నాటికి ఆసంతతి వారు మిగుల నుచ్చదేశ యుండెడినట్లు, కొందఱు పాఠకులకు సామ్రాజ్యజనకముగా నుండగలదు.” “తీరము లగు సంతకలహములవలన అల్లరులవలనను అండ్లములు అధికారుల యొద్దకుండి మిగుల ప్రయాసపూరిత సభికారమును బలవంతముగా లాగికొనిరి. కాని భారతదేశపు టాన్యుల రాజ్యాంగ నిర్వాహము సీమంతులచే ప్రజల కొనగలగలదని స్వాతంత్ర్యవిమలమునను నొసంగిని తెలియగలదు. ఈవిషయమును ఒకతరగతివారి లాభమునకు గాక ఎల్లవఱకు సమాసాధ్యులైకాధిభౌతిక స్వాతంత్ర్యము లభించుటకే నిర్దేశించబడినది. అది ఆయాజాతుల కక్రీయార్థ్యములకు బట్టియు ప్రజాక్షేమమును బట్టియు ప్రసానింకఁ బడుచున్నది.” దక్షిణ హిందూదేశమునందు రాజులకు తొలగించుచు వారివై సభికారమును గలిగియున్న ప్రభుత్వసంఘము ఉండెదని మెగార్తనీ వ్రాయుచున్నాడు. ఇట్టి పాలనవిధానములు ఎంతకాలముండెనో చెప్పవలసివలెను. పోర్చుగీసువారు దండయాత్ర పెదవిన కాలమునందు హిందూదేశపు పశ్చిమ దిశయందున్న నాయరులలో నిట్టి ప్రభుత్వవిధాన ముండెనట్లు నిశ్చయము. రాజులవై అధికారము గల పార్లమెంటు సభ ఇచ్చట నుండెనని పోర్చుగీసు చరిత్రకారుడు వ్రాయుచున్నాడు. ఈవిషయము లోగనుయొక్క మలబారుజిల్లాచరిత్రమునందు తెలుపఁబడినది. భారతదేశము వకు వాయవ్యములనున్న జిల్లాలు అను జాతివారిలో సంధిసంగ్రామ ప్రభుత్వ విషయములనుకొనగ్గరించు ప్రజాప్రతినిధిసభలు ఉండియుండెను. భారతదేశస్థితి గతులను బట్టి ఈ ప్రజాప్రతినిధి ప్రతిష్ఠాపనకు చిరకాలచింత ములగుట దుర్లభమైనది. ఈదేశము బ్రిటిషువారి వశమైనప్పుడు ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వభావములు అంత ముంద లేదను విషయము ఎల్లవఱకు తెలిసియున్నది.

3. బ్రిటిషువారు ఈ దేశము నాక్రమించినప్పుడు, పల్లెలయందు ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ విధానము ఉండెనట్లు నిర్వివాదాంశము. “ఇండో అర్జునవరమునకు

పునాదిగా సాంఘిక రాజకీయ ప్రతిష్ఠాపనములను నిర్వహించి దుర్వియోగములు కానట్లు రెగిన కట్టుబాట్లను చేసి ఆర్యులు తమ ధీశక్తిని వెల్లడించుచుండిరి. అట్టి సంక్యప్తిగరులకు స్థానిక స్వపాలన విధానము యూరపుదేశము యొక్క ప్రాచీనాధునిక చారిత్రముల యందెచ్చటను గాన రావన్నది” దండయాత్రలును మాన్యును రాజ్యవివాదములు ఎన్ని సంభవించినను ఈవిలేజి ప్రజాస్వామ్యమును నశింపలేదని కావచ్చు సభవారి ప్రత్యేక సునుపు రెగ నీవేక తెలుపుచున్నది. ఈవిషయమునుగుఱించి స్టీమెంట్ అనువాదక ప్రయాణము మాన్పుములగు వ్రాసిన ‘భారతదేశ బోధము’ ముదిరి యెవల నిజస్థితి తెలియగలదు. ఈవిలేజి సభలు గిల్లి క్రిమినిలు కేసులను నిర్ణయించుచుండెను. కేంద్ర ప్రభుత్వము అన్ని విషయములలోను, ఈసంఘములలోనే సంప్రతించుచుండెను గాని పల్లెలయందలి ప్రజలతో నెట్టి యెగ్గాటులు చేసియుండలేదు. ఆచారమును, పన్నును, ఈసభలే ప్రజలకు విధించుచుండెడివి. ప్రభుత్వమువారి భూములు వీరివశముననే యుండెడివి. వీనియందు ఎన్నిక సంభులుండెడివారు. ఈ ఎన్నికస్వాతంత్ర్యమునకు వలయు నియమములలో కొన్నిటిని గల కిలాకానములు లభించినవి. కాని అట్టి సభలు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి రివెన్యూపద్ధతికిని, పాలనవిధానమునకును క్రిమినిలు కాననపరిపాలనమునకును విరుద్ధములుగా నున్నవి. పల్లెలయందున్న ప్రాంతీయస్వామ్య ప్రభుత్వ సేవకులు గావున ప్రభుత్వమువారిచే మార్పుబడి ప్రజలచే నిరంకుశత్వముగా పరిగణింపబడుచున్నారు. పల్లెల వ్యక్తిత్వమును కాననములు గుర్తించుట లేదు. కొన్ని విషయములలో నిది సరిపడేయఁబడుచున్నది. ఇదివఱకు విలేజిదేశమున నున్న భూములు ఇచ్చట ప్రభుత్వపుభూమిలయినవి. బ్రిటిషుపాలనము వలనగాని కాననములవలనగాని నిర్మితములైన విలేజిప్రతిష్ఠాపనములు ప్రాచీనసభలలో నేవిధమునను సురక్షింపబడు వీలులేదు. ప్రజలలో ప్రజాప్రభుత్వభావము ఇంకను నశింపలేదను విషయము. ఈవిలేజిసంఘములను చూచాయగ బరికించివారికిగూడ తెల్లము కాగలదు.

4. గొప్ప ఆస్తులకు సంబంధించిన తగవులకు ఆయా వర్తమానకు సంబంధించిన సంఘములచే నిర్ణయించబడుచుండెనను విషయము ప్రతి భారతీయ న్యాయవాదికిని తెలిసియున్నది. భారత రాజ్యాంగ నిర్వాహమునకు నిరంకుశమే ప్రధాన లక్షణమును వాడుకగా, ఈ న్యాయపరిపాలనపద్ధతి తగిన ప్రత్యుత్తరము. వారసత్వమునకు సంబంధించిన హిందూ ధర్మశాస్త్రమును తత్సంబంధము లగు ఇతర కాననములను మనము పాలించుచున్నాము. అయినను గునకు తెలిసినంతవఱకు అవి ఎట్టి సామ్రాజ్యము అనుటయి పొంగిన కాననములు కావు. అవి రాజులవలనగాక ధర్మశాస్త్రజ్ఞులచేత ఏర్పరువఁబడి నివిధన్యముల వాచితము, నిలేజి సంఘములచేతను తమయొకటికి విచారణకు వచ్చిన కేసులతో నను కర్తవ్యము చుండినది. కాన నిరంకుశైక రాజపాలనము కంటె ను భిన్నమగు నెట్టి ప్రభుత్వమైనను హిందువుల భావములకు విరుద్ధము లనుట సత్యమరము.

5. ఇంతేకాక భారతీయులు ప్రాచీననాగరకము నుండి గ్రహించిన భావములను సాంప్రదాయములను అట్లుండ నిచ్చినను, వారు బ్రిటిషు పాలనమునందు ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రతిష్ఠాపనాభావములను గ్రహించినట్లుకు సందియము లేదు. కడచిన ముప్పదియైదు సంవత్సరములనుండి యును ముగ్గురూ జిల్లాలో కలు సంఘములను, కాంగ్రెసు మున్నగు మహాసభలకును ప్రతినిధుల నెన్నుకొను వలయులు ప్రజలకు కలిగినది. ప్రజాప్రతినిధులు గల కాననసభలకు నిర్బంధములను నాకు కొరచున్నాను. ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించిన సమస్యలకు పరిష్కరించుటకు ప్రజాప్రతినిధులుగల ప్రభుత్వముకంటె నిక నెట్టి విధానమును ధీయుతులగు ఆధునిక భారతీయులకు దురింపదనుట నిశ్చయము. ప్రస్తుతము భారతదేశాభిప్రాయమును, సంక్యప్తిగరుల గల సంస్కరణముల ప్రసాదించుటకు పూర్వము ఈవిషయమున భారతసామ్రాజ్యభిప్రాయ మెంత కలుకు ఆభివృద్ధి సొందినదో తెలిసికొనకుట ముఖ్యము.

ఈవిషయముల నన్నిటిని యోచించక రాజ్యాంగసంస్కరణ విధానమును ఆగస్టు 20-వ తేదీ ప్రకటనమునకు విరుద్ధముగా నుండునట్లు నొసరించు సవరణలను నా సహాధ్యక్షులు

గులా ముచియినారు. దీనినిగతించి తెలుపుటకు పూర్వము సంస్కరణ నివేదికా ముద్రలను గుటించియును తెలిపి సమస్యను పూర్వము గ్రహించి, ముప్పదివందలవరకును నుండియు పరిష్కరింపఁగలరు. తోడ్పడిన అంశములను ఇందుక వ్రాసెదను.

విధానము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము

సంస్కరణ నివేదిక యందలి ముద్రలను మూడుది కాలనిభాగములుగా విభజింపవచ్చును.

(1) స్థానిక స్వపరిపాలనము మొన్నగు ప్రభుత్వకాళులు, ప్రజాప్రతినిధులు రాష్ట్రీయకాళున సభల అధికారమునకు లోబడియున్న భారతసంఘటనలలో చేయుటకును. ఆయా కాళులు ఆరాష్ట్రీయ గవర్నరు పరిపాలనము క్రింద మంత్రిచే పరిపాలించుచుండును.

(2) ఇతర కాళులకు సంబంధించిన విషయములు ప్రభుత్వాయత్తములుగా నుండును. ఒక సివిలియను ఉద్యోగియు, గవర్నరు ముద్రలనుబట్టి నియమింపబడిన ఒక భారతీయుడును కలసి కార్యనిర్వాహక సంఘము వారిచే నాకాళులలో పనిచేయుచుండును. (సశేషము.)

ఉదకమండల ప్రభుత్వము.

మే, 28:—ఈ క్రింది ఉద్యోగము యియ్యబడినది:— ఈ ఉద్యోగము చేయవలయునట్టి ప్రాంతములలోను బలవంతముగా నుండి 15 గ్రామములలోనుండియు గాని నియోగించుటకు ఉత్తరమైనది.

కడపలో ఇ. యెస్. శ్రీనివాస అయ్యగారిని జనరలు డ్యూటీయందు నియోగించిరి. గోదావరిలోని రావు బహదూరు యు. రామరావు గారికి బహుళంగా కృష్ణజిల్లాలో జనరలు డ్యూటీలోనున్న యెస్. లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిని గోదావరి జనరల్ డ్యూటీలో నియోగించిరి.

7-వ గ్రామము దివ్యులలో కల్లెరు సీ. చలపతి పంతులు గారికి 2 మాసములు ప్రీవీలేట్ సెలవు యియ్యబడినది.

కైరా కల్లోలములు.

బొంబాయి, మే 27:—ఏప్రిల్ 12 వ తేదీన తెలంగాణ నడవ తీగలను తెగగొట్టెనులనుగాను నడియాడు తాలూకాలోని భూములు సగం నివాసులవద్ద నుండియు, అనంత తాలూకాలోని వాడూరు నివాసుల వద్దనుండియు 262 రూపాయలను 82 రూపాయలను ప్రభుత్వముగా కైరాజిల్లా కలెక్టరుగారు ప్రాసక్టుచేయుచును. పూర్వము కుటుంబములలోని పురుషులందఱును ఈ ప్రదేశములలో సామ్యము పొందు చేయవలసి యున్నట్లు ఉత్తరమైనది.

10-వ తేదీన కొంతమంది పదునులవలన పొడుచేయబడిన మునిసిపలు లాంతరులు వైరాళులు గాను సామ్యము ప్రాసక్టుచేయుటకు కైరా మ్యునిసిపలు సంఘము వారు మొన్న ర్పు భాయిలాలు ఆమృతలో, మనిలాలు కల్లెరు దానుగాక లను పెద్దలుగా నేర్పరచుటకు తీర్మానము చేసిరి.

సైనిక శాసనము.

సిద్ధా, మే 7:—ఈ క్రింది ఉత్తరపు ప్రకటించబడినది:— ఈ యుత్తరపును "మూర్తి లా ప్రయత్నము కంటిపూయన్న ఆర్డీ నెన్సు 1919" అని పేరు. 1804-వ సంవత్సరపు యెగాలు ప్రేటుపెన్నెను రెగ్యులేషను ననుసరించి ఏమండలములోనైన సాధారణపు క్రిమినల్ కోర్టుల కార్యక్రమము తాత్కాలికముగా నాపివేయును చేసిన ఉత్తరపు రద్దుచేయబడు పురుషును, సైనిక శాసనముగోసోవునపుడును, అట్లాపివేయబడు నప్పటికి విచారణలోనుండు కేసులన్నియు నీయుత్తరపు ఇందు చేయబడవలె విచారించబడి, తీర్పులు అమలు జరుగవలయును.

1919-వ సంవత్సరపు మూర్తి లా ఆర్డీ నెన్సుల ననుసరించి నిర్దేశించిన విచారణసంఘముల యెదుట నేడైన కేసుల సగమువిచారించబడి సగమువిచారించబడక నున్నయెడల, విచారణసంఘములు మార్చి 15-నాపివేయవలసిన ప్రిక్షయబడుచున్న విగనక, నాయాకేసులను విచారించ నధికారముగల సాధారణ న్యాయస్థానములు వాని విచారణ చేయవలయును అట్లు విచారణ చేయుటలో ఆనవాయతులుబట్టి మొదటినుండియు గాని, అప్పటికి విచారించబడిన తరువాతనుండిగాని విచారించవచ్చును.

రాష్ట్రీ విషయములను (బడి జిల్లు) తర్కించుటకై జూన్ 20 వ తేదీన మైసూరు తెజస్వీలేవుకానిలవారు ఒకసభ గావించుదురు.

పోర్టు సెంటుజార్ గజెటు

మే నెల 27 మంగళవారము.

పట్టిక కాళు.

రాయబహదరు పి. నారాయణ మునకుగారు రివిన్యూ సెటిలు మెంటు కమిషనరుకు కార్యదర్శిగా నియోజింపబడిరి.

ఎర్నేస్తు సాంస్కృతిక లామును ఐ. సి. ఎస్. గారు రివిన్యూలో మూడవసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

అనంతరము రిచ్చర్డ్ బోర్డుమాన్ ఉర్దు ఐ. సి. ఎస్. గారు రివిన్యూలో నాలుగవ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మరకాళు.

రిచ్చర్డ్ ఆర్థర్ జంకిన్స్ ఐ. సి. ఎస్. జ్యూరెంపుకు గార్లు కర్నూలు క్రైస్తవ శాసనమునకు ధర్మకర్తలగు నియమింపబడిరి.

గోదావరి జిల్లా యందలి సామరకోట నివాసులు రెవరెండు సి. పి. త్రాంబర్గు, పెద్దాపురము నివాసులు రెవరెండు ఫ్రెడరిక్స్ ఎల్. కోటమూస గార్లుకు ఇండియన్ క్రైస్తవ మెండింట్ కాననుక్రింద క్రైస్తవమియ్య అధికారము లీయబడినది.

న్యాయకాళు.

దివానబహదరు పనుపులేటి వరాంకుశము నాయుడు గారు మదరాసు నగరపు పోలీసు కమిషనరుగా నియమింపబడిరి.

గుంటూరు జిల్లా యందలి ప్రాచీన పరిషత్తు కమిషనరుగా తామరపాకం బాగురరావు నాయుడుగారికి మూడవ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారము లీయబడినది.

బళ్ళారి జిల్లా యందలి మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు విరుమామిళ్ళ, లక్ష్మీవారాయణ ప్రసాదుగారు, కృష్ణజిల్లా మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు ఎర్నేస్తు జ్ఞానగూరు, సామలవాగులములను ఇంగ్లీషులో వ్యాపికోనవచ్చును.

గంటాముజిల్లా మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు విలియం ముస్కాటు ప్రాప్తును ఐ. సి. ఎస్. గారు గంటాము అడిమను మేమన్న జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

గుంటూరు సబుకోర్టు.

గుంటూరు టెంకరరి సబ్జాక్ట్ నేటుకోర్టు ఇంకోక సంవత్సరముకు గుంటూరు పురమున నుండగలదు.

గుంటూరు మూడవ టెంకరరి సబ్జాక్ట్ నేటుకోర్టు డిశంబరు 31 వ తేదీవరకు గుంటూరునండే యుండగలదు.

రివిన్యూ కాళు.

అనంతపురము తహశీలుదారు ఈరోడు శేవ అయ్యగారు దివ్యులలో కల్లెరుగ నియోజింపబడి, కడప జనరలు డ్యూటీకి పంపబడిరి.

కాళులలో లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారు కృష్ణానుండి గోదావరి జనరలు డ్యూటీకి బదలాయించబడిరి.

ఏ. ఎం. సి. లిటిటెల్ గూరు చిత్తూరు జిల్లా పోర్టు అధికారి క్రింద పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి.

స్థానిక కాళు.

కడప జిల్లా బోర్డుకు అబ్దులు బసీరు మియాసాహెబు బహదరు గారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మెన్ కొండ తాలూకా బోర్డుకు తిరుచనాపల్లి కిశంక రంజిత్ గారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

కర్నూలు జిల్లా బోర్డుకు రాయబహదరు సర్వేపల్లి వెంకట నరసింహారావు పంతులుగారు ఉపాధ్యక్షులుగా నియోజింపబడిరి.

గుత్తి తాలూకా బోర్డుకు జి. తిప్పయ్యగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రాయచోరు తాలూకా బోర్డుకు సిద్ధు గౌడుగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డుకు డబ్లియం. ఏ. నరదాచారి గారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

చిత్తూరు జిల్లా బోర్డుకు సామకు మనిరెడ్డిగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా బోర్డు

విశాఖపట్టణము జిల్లా బోర్డుకు 383 గురు సభ్యులుండుటకును, అందు 22 గురు ఎన్నికలచే నియమింపబడుటకును సభా యతులగు గవర్నరుగారు అంగీకరించిారు.

సార్వభౌమము తాలూకా బోర్డుకు 14 గురు సభ్యులను విశాఖపట్టణము తాలూకా బోర్డుకు 12 గురు సభ్యులను

ఎన్నికలద్వారా నియమింపబడు సభాముతులగు గవర్నరుగారు అంగీకరించిారు.

విద్యాకాళు.

మదరాసు న్యాయకలాపాలకు, బారిష్టరు సి. మాధవ నాయుడుగారు ప్రాప్తవరుగను శే. కున్యిరాయుడు, బి. ఏ. బి. ఎల్., ఎన్. దొరసామియ్యగారు ఎం. ఏ. బి. ఎల్., టి. ఎన్. నారాయణయ్యగారు ఎం. ఏ. బి. ఎల్. శే. పి. లక్ష్మణరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. బారిష్టరు జనుద్దీను సాహెబుగారు అసిస్టెంట్ ప్రొవెన్యూగను జూలై 7 వ తేదీనుండి మూడు సంవత్సరముల కాలము నియమింపబడిరి.

వైద్యకాళు.

డాక్టరు ఐ. సి. కామరాజు ఎల్. ఎమ్. ఎస్. ఎస్. గారు శ్రీకాకుళము మునిసిపలు సంఘమువారి చికిత్సాలయమున వైద్యులుగా నుండుటకు నియమింపబడిరి.

డాక్టరు జె. దరిమూసు ఏల్. ఎం. ఎస్. గారు అనంతపురము జిల్లా బోర్డు క్రింద పనిచేయుదురు.

డాక్టరు ఏ. నరసింహామ ఎల్. ఎమ్. ఎస్. గారు విశాఖపట్టణము జిల్లా బోర్డు క్రింద పనిచేయుదురు.

డాక్టరు ఎన్. స్వామిసాధు ఎల్. ఎం. ఎస్. గారు కృష్ణా జిల్లా వైద్యాధికారులకు సహాయులుగా నియమింప బడిరి.

కాటూరు మీది కేసులు

27-తేదీన ప్రభుత్వ ప్రికెటరు మిల్లు తెలుపుచున్నది డిక్టేటరుగవారు యుద్ధము జరుగుటలేదు. జెనరలు నాడి రుఖాక గారు కాటూరులో ప్రవేశించిరి. చురుకు పనిచేయ ప్రారంభించిరి. అపుడు కాటూరు దగ్గరనున్న బాతుల వారును నదిని దాటిపోయిరి. స్పెక్టానా ముఖముగ నేగిరి. ఈస్థానమును ముసరిపాడునేక మురీతముగ మరలింపబడినది. అప్పుడుటాకుదగ్గరనుండ ఇష్టే జేయబడినది. తాళుకెదురుగ తిరుము దక్షిణభాగమున కొన్ని ఆవులును సేనలు చేరుచున్నవి.

కాశీనగరమున సంధి ఉత్సవములు.

సంధి ఉత్సవసంఘము కాశీలో రెండు నెలలక్రిందకునే స్థాపించబడినది. ఏమిజేయవలయునో ఈసంఘమువారు చర్చించిరి. ఇండియా దొరతనమువారికి రాయబారిగ పేముగారు (జిల్లా మేజిస్ట్రేటు) నెడలక పూర్వము ఏవిధముగ జేయవలసినది నిర్ణయించబడినది. ముగిసిపోతనసంఘములు నెలకొల్పబడినవి. వారుచేయవలసిన వానిని కార్యనిర్వాహక సభవారికి విన్నవించిరి. సైనికోత్సవము జరుగును. దర్బారుజరుగును. దీనికి డివిజను కమిషనరుగా రఫ్యక్షులుగా నుండురు. టిక్కెట్టులు గలవారిని ఆసగా (ఉద్యోగులు, డిప్యూటీలు) దర్బారునకు పోవచ్చును. సాయంత్రము 16000 లకు తక్కువ గాబుండగ లీదలకు అన్న దానము జేయబడును. మరునాటి సాయంత్రము సగరమంతయు నీ పంతులతో అలంకరించ బడు నని నది లో నా కా ఉత్సవము జరుగును. నది కావలియొడ్డన ఖాజుసంచా గాల్పబడును. మొత్తము 10000 రూపాయలు వెచ్చింపబడును. చందాలు తనూలు జేయబడుచున్నవి. గోల్కొండలో ఆగస్టులో జరిగినపుడే ఇండియాలో నూడే ఈ ఉత్సవము జరుగగలదు. ఏ ఏర్పాటులను జేయుటకును ముందుగా వాతావరణపు వైఫరి యెంచింపవలసియున్నది.

ధిల్లీనగరములో కల్లోలులు జరిగినట్లును అందు చాలా ప్రాణహత్యలు జరిగినట్లును అప్పకసారు, లాహోరు ప్రాంతములందు వదంతి లిగినది. దానిని బట్టి సివిలు మిలిటరీగ జేటు వారు అది ఆధారభూమిగా జేదని జెలిసికొనుచున్నారు.

గడప క్షిప్రమువారముతోజాన ముమారు 5000 మంది పోకి పనివాండ్లు, బండ్లుతోలువారు, బట్టలకుట్టు పనివారు మొదలైన వారు కలకత్తాలో పనుల నాపివేసి సమ్మెకట్టిరి. నగరములో జబ్బులు అదిగాకలని ఎక్కువ యగుచున్న పని తలంచి యింక జాలకము చేయక వాటిని తప్పించుటకై తగు ప్రయత్నములు జేచేయుటకై ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరి. రియ్యము మొదలగు పదార్థముల ధర నెక్కువగుటంబట్టి ఆపని వాండు 10 రూపాయల తీరములో తీరములు చేయుట దుర్లభమని చెప్పిరి. కొంత తయ్యుక్కు విజృంభణ నాటించివాటి వాటి ధరలక్కంచును రాయముచేసిన మనుషులు. వారు వివిధ తరువార వారిలో కొందరు తిరుతరు పనులలోనికి, సమ్మె వదిలివచ్చిరి.

హా : నా దేశ విషయములు.

ప్రజ్వల్లులుగ నేర్పొనటకు ఆ ప్రి అర్హత ఉండవల
 యుంది. శర, వ, హాచ్, డి, రాంసే స్త్రీలు మేయటంబు
 గారు. ప్రజ్వల్లుల నొనరించి, విదేశ కాశ్రయమున ప్రజ్వల్లు
 ప్రశ్నోగరించి, ఎత్తివేయబడింది. దీక్షమేటిక, కాన్సులరు
 ఉద్యోగులు బీరములు బాటి ఆ ధారముగ నుండును.
 న మ గొ ర న మ గొ ని ల బె టు గొ ను ట కు

అంశము. మే 22:— "సిటీఆఫ్ స్పార్టా" ఆరు ఓట
వై శక్తిపై నైనినరుడు మార్గసభ్యుడు బ్యూబోస్క్ స్టేషన్
కులన నిరసించెను. ఈ యాద ఏప్రిల్ 3-న తేదిన బొంబాయి
నుండి బయలు పోయె. ఏప్రిల్ 29-న తేదిన లివరుపూరును
చేరిన వెనుక నది శుభ్రము చేయబడెను. అటుపైని ఈ నెల 18
న తేదిన తేలియ్యపైనిన బొంబాయి బ్యూబోస్క్ స్టేషనువలనన
నిరసించెను.

[illegible]

సమాన స్వత్వములు.

అందఱు, మే 20:—ప్రతిమండలి జాతులలో ప్రతిజాతియు తన అధికారమును పాటించునట్టికిని సమాన స్వత్వముల నీయున్నట్లు చేయు సంధిపరతులలో నొక వరకు నేర్పరుపనందులకు అనుమతిని తెలియజేయుచు అమెరికాయందలి శ్వేతజాతి స్వేచ్ఛకు సంధిసభయందలి ప్రతి సభ్యున కొక అనుమతి లేఖ వ్రాసిరి.

ఫ్రాన్సు వైమానిక యానము.

ఫ్రాన్సు, మే 22:—హేవాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు.—పరాగు గాష్ట్ర మంతటను వైమానిక యానముగూర్చి చేయుచున్న విశేషములతో గలంపడును. నైని కాధికారుల కింక అవసరములేని విమానముల నేకము నిజలియ నుల కమ్మబడును.

పారిసులో శ్రీయోజకాధికారము.

హేవాను సంఘము వారిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—పురపాలక సంఘపు టెన్సికలయందు శ్రీలకు తిరుసమ్మలి నియ్యట కధికారమును ప్రసాదించుటకు ఒక చట్టము ప్రవేశ పెట్టబడినది. దీనిని గురించి పారిసు రూజ్మంట్ కధివారు చర్చను ముగించిరి. ఒక పురపాలక సంఘమున నే గాక అన్ని ఎన్నికలయందును శ్రీలకు నియోజక అధికార ముండవలయునని 244 గురు ఆనకులముగను 97 ప్రతిపక్షముగను ప్రతిర్థిత్వమును ఆమోదించిరి.

ప్రాంసులో ఆకురత

ఫ్రాన్సు, మే 22:—హేవాను సంఘము వారిట్లు తెలుపుచున్నాడు. రెండు రోజులు ఆహారాత్రములు ప్రాంతవారు వరకు హక్కు, గ్రీవును గురించి తోటానే నిమగ్నులై యుండి రన్న ఆతిథ్యము క్రింది ఎంతమాత్రము గాకాలదు. ట్రి ఆండ్లో నమూనా క్రిందనుడ జరుగలేదు.

పరాగు వారి దరియాప్తు.

పరాగు వైమానికల ప్రయాణమును గురించి వర్తమాన పరయుటకు టెన్సికల టెక్నిక్ గారు ఫ్రాన్సునుండి వచ్చిరి.

ఫ్రాన్సు మార్కెటు.

ధరలు ఏమియు మారలేదు. అంశ్యధరలు హెచ్చుగ నున్నవి.

ఇటలీ; ఫ్రాన్సులు

ఫ్రాన్సు, మే 21:—హేవాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. యూరపు భౌతిక గోళమునందు రెండు ల్యాటిను భౌమ ప్రభు అర్యోస్థమైత్రి ననుసరించుచు నద్భావము ననుసరించుచు నుండును గావున నా జేతములు - ఫ్రాన్సు ఇటలీ-రెండును రాజకీయ సంబంధములందు పూర్తిగ నేకీభవించు టావశ్యకమని పరాగు పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

ముదుకపదార్థములను దిగుమతి చేయుట

ఫ్రాన్సు, మే 21:—హేవాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు.—ముదుకపదార్థములను దిగుమతి చేయు నంగీకరించుచు పాయింట్ గా రికార్డిక్రీమిడ సంకేతము చేసిరి.

ఫ్రాన్సు అమెరికా బిడంబడిక.

అందఱు, మే 20:—ఫ్రెంచి అమెరికా క్వార్టరు మాస్టరుదళముల కిద్దోక యుద్ధబడిక జరిగెను. దానిని బట్టి అమెరికా వైనిట్లొక్క దుపయోగించుచున్న యంత్రము అన్నియును అట్టిను పనిముట్లు అన్నియును, మోటారు బండ్లాదిగా గల బండ్లన్నియును ఉత్తర ఫ్రాన్సు జేతమరి దుపయోగించు నిమిత్తము ఫ్రెంచి క్రభక్త్యమువారి కిచ్చివేయబడును.

ఇటలీ

ఇటలీ రాయబారులు.

రోము, మే 21:—ఫ్రాన్సునుండి వచ్చుచు నరినాద్దులలో నీనీడు ఆర్లాండ్ గారు యంత్రసభము వారిని కలిసి కొనిరి. ఫ్రాన్సులో నున్న ఇటలీ రాయబారు లింకను క్రభక్త్యమువారి ప్రకటనముల ప్రకారము నడుచుకొనుచున్నా రని ఆర్లాండ్ గారు నుడిసిరి. ఇటలీల కేసుపదవులను క్షమించిన రాయబారులకు బదులుగా క్రొత్త రాయబారులను నియమించుటకు యంత్రసభమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. నీనీడు ఆర్లాండ్ గారు ఫ్రాన్సునుండి వరకు వెడలిరి.

జర్మనీ

పార్లమెంటు సంద్ధి.

అందఱు, మే 22:—జర్మను లీయడలయకొన్న క్రతుక్తరము చేపవరకు గాని వారు చేయు కార్యమెట్టియు విడిత మగు వరకు గాని సంధిపరతులను గూర్చి చర్చించుటకు ప్రస్తుతము అవకాశము లేదని కాకున్న సభలో బోనర్లాగారు క్రతుక్తర మొసంగిరి. వెర్దలు అయిన జేతములవారు కలసి యోచించి వివాదట ఈశిర్వాననునకు వచ్చితి మనిరి. కామన్సు సభవారి సంధిని ఒప్పుకొనువరకు సుత్తంప జాలరు. ఈ విషయమై ముందు ఆలోచించుట బాటములే గాదు నూచించి కాని సాగలేదు.

జర్మను సాంఘిక వాదుల ఆక్షేపణము

జెర్మన్, మే 22:—గో హెన్రీ ప్లాటాజులో సంధి క్రమమును ఆక్షేపించుచు జర్మను సాంఘిక వాదులు సమావేశమైరి. వైమండి విమానముల క్రభక్త్యములను వైచిసిరి. జర్మనీ జేతమును సర్వజేత మేర్పరచిన సమావేశముగ నెంచుకొనుటకు మనము ప్రతి సంధిపరతులను మిక్కిలించు కంపకు యును. ఇట్లు మును సంధి సుహృదగలదని హేర్షిడ్డెల్ గారు తమయుతవాక్యమును లిపిరి. ఈసంఘము అవసరమై నట్టి భౌతిక ప్రభుత్వమును నిర్మించుటకు సంఘముల జర్మనులు బానిసలు జేయుటకీ, సర్వజేత మేర్పరచుటయు విజయకరముగ పరిణమించుగాక యని జయజయధ్వనములు చెలగినవి. ఇట్లు ఉపవాక్యములు జరుగుచుండగ సార్వభౌమ్య సాంఘిక వాదులు ఊరేగుచు లబ్ధు గార్తుననుండి విగో హెన్రీ ప్లాటాజు దగ్గరకలిసికొనిరి. ఇరట సంధిపరతులు సమంజసముగ లేదని భండించిరి. క్రమచక్ర కలంకము క్రొత్త మార్పును కెందవలయు ననిరి.

యూరపు

రషియా-మిత్రమండలి సంబంధములు

ఫ్రాన్సు, మే 22:—బోలిషివిటులు మిత్రమండలితో ముడితర రషియాను దొరతనముతోను విరోధము మానిన మిత్రమండలితోయు ఆహారవాదములను అంగీకరించునని టెనిక్ గారు తెలియజేయుటచే రషియాకు మిత్రమండలికిని గల సంబంధములందు మార్పుగల్గినది. ఈనీతిని గురించి మిత్రమండలివారు ఆలోచించుచున్నార. రోల్పుకు నేనాని మరికర బోలిషివి దొరతనముకు క్రతిహులముగనుండు దొరతనములను అంగీకరించుటలు గానించుచున్నది

సహాయ సైన్యములు ప్రవేశించుట.

మర్కాస్సు, మే 21:—మంచినయము చేసి సహాయ సైన్యము ప్రవేశించినది. సైన్యము అతియరుకుగ నున్నది.

రెహమాను గారి నావికుడు తీతగా త్రుడగుట.

నెంటుబోస్సు, మే 22:—రెహమాను గారి నావికుని తీతగు గాయములు తగులుటచే ఇంగ్లాండునకు వరలిపో కుటినవచ్చిరి.

లెట్లాండు యుద్ధము

రోమన్ హేగసు, మే 21:—లెటిషు అధికార ప్రకటనము:—18, 19 వ తేదీలకు బోల్షెవిస్టు లొక అరస్కందనము వారంభించిరి. అరస్కందనము పరాజయ మొందెను. వెంటనే మనవారు ప్రతియుద్ధముల నొనరించి క్రతువుల పొర్రంధ విజయములకు పూర్తిగ నెడగొట్టిరి. క్రతువుల క నేకనష్టములు గలిగినవి.

క్రతువుల నిందుకులాయనము.

అందఱు, మే 22:—మర్కాస్సునుండి సమాచారము ఇట్లు వచ్చినది. మేడినియగరా క్రతువులకు తమ ముఖ్య స్థానమునుండి క్రతువులను మిక్కిలించు చేసలు 7-వ తేదీని పారదోలిరి. ఆపారనష్టముల పా లు కే నీ రి. ఇటలీ నుండి సహాయ సైన్యములు వచ్చుచున్నవి. క్రతువులు దక్షిణాధిశాఖముగ నిండు తిరోగమనమును గావించుచున్నారు.

యుద్ధపు బుద్ధిలు.

అందఱు, మే 22:—యుద్ధబంధిలను గురించి జర్మనులొక తేజనంపిరి. అంతులకు పశ్చిమ క్రతువులను అస్సాసివేచుచు పరమ వారిట్లు తెలియజేసిరి:—నేర్దములొనర్చుకొనిరి. వదిలి

వెట్టజాలము. యుద్ధబంధిలను ఎట్లు దక్షుతో చూచుచున్నది జర్మనులు తెలియజేయుటలేదు. మిక్కిలించుదలిమాగ్నియు భూతదయను విడనాడలేదు. సంధిక్రమము సంకేత మైన కక్షణము యుద్ధబంధిలను స్వతేజముల కంపు పోయియున్న జరుగును

ప్రయాణికులు

అందఱు, మే 21:—ట్రెన్సు గ్లాసుగో నిలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.—కైసు నడిమిడ తిరుగులాడు ఓడల యజమానులు స్కాట్లాండునుండి ఉత్తర అమెరికాకు అనేక మంది మానవులు పోయెదరను విషయమును మోసపోయిరి వెంటనే ఎగుమతి దిగుమతి సౌకర్యములు సమకూర్చబడును

నెంటుబోస్సు మే 21:—సాప్టిత్తువిమానము కంబడక పోయినను లెక్కిన వైమానికులు తిరువిమానములతో ప్రయాణము చేయుటకు తగిన ప్రయత్నముల నొనరించుచున్నాడు.

ఇనుము, ఉక్కు-వ్యాపారములు.

అందఱు, మే 21:—ఇనుము ఉక్కు-వ్యాపారముల సంఘమువారి క్రైమానిక సభవారు కాఖాత్రిత్వములలో నొకటి చేసిన తీర్మానము నేకగ్రీవముగా ప్రోత్సహించిరి. యుద్ధముండి లెటిషు సైన్యములను బలకరితముగ తీసికొనిన యుద్ధము చేయుటకు వైమండి టెన్సికల యని తీర్మానించిరి.

బరోడాలో కలవు

బారోడా, మే 26:—బరోడా రాష్ట్రములో చాలా ప్రజలలో కలవు అధికమగుటచే బానిని కప్పించుటకై తగు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. కాని కడచిన కలవులో జేసిన ప్రయత్నములచే యిప్పుడు జరుగుచున్నది. మామూ 7 లక్షల రూపాయలు కలవు కప్పించుటకును 2 లక్షల రూపాయలు బావులు క్రయించుటకును కూర్చబడినది.

ఎస్టోనియను మాక్కులు.

రోమన్ హేగసు, మే 21:—నానాజేత సంఘమున సభ్యత్వమును గోరుచు సార్వభౌమ్యకాఖ్యభక్త్యమును ప్రకటించుచు ఎస్టోనియను సేవనను అసంబీవా రొక తీర్మానమును చేసిరి. ఎస్టోనియను ఇనరపంతు బోల్షెవిస్టులతో యుద్ధమునరించెద రని ద్విపదచుచునాడ తీర్మాన మొనరించిరి.

ఇండియా క్రభక్త్యసంస్కరణముచనలు

కత్తికాళిపాఠములు

మార్చి 5-వ తేదీని హిందూజేత రాజకీయ సంస్కరణములనుగూర్చి ఇండియా క్రభక్త్యమువా గంపిన నూచనము గూర్చి క్షేట్టుచునకత్తిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.—నేను ప్రయత్నించిన నూచనలొ ద్వయాధికార విభజనపద్ధతిని సుత్తించుటకు వెన్ను పడ్డ ప్రభువు గారు చాలా వరకు ప్రయత్నించిరి. అనుభవజ్ఞులు కలదని నిశ్చయముగ చెప్పినట్టికిని వారిట్లు వాదించుట చాలా అసాధారణముగ నున్నది. ఇట్టి వాదములు రాజకీయకత్తికలం వెన్నుడును గానరావు. కత్తికేతాళిపాఠములను, నూచనలను ప్రకటింపిన నేటివరకును ద్వయాధికార నూచనలు అంతర్ధానమైనవని అందఱును తలచుచుండిరి.

ఇంగ్లీషువాడు కత్తిక.

ఇండియా గవర్నరు మెంటు, ఉద్యోగియులలో గాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వోద్యోగియులలో గాని వాక్యక గలవాడు మోపేగు వెన్నుపడ్డచేరిక వెంట జదివిన లోకములను ఆనదలకు నివారించుటకు తగినమార్పులను జేయుట అంతయవసరమని తలచునకు సంగతిని గవర్నరు మెంటువాకి నూచనలు తెలుపుచున్నవి.

దెయిలీ న్యూసు.

1917 ఆగష్టు 20 వ తేదీ వాటి ప్రకటన ననుసరించి ఆరకపు సంయుక్తప్రభుత్వ మేదియు వెలకొల్పబడవల బట్టి ఇండియా గవర్నరు మెంటువారి నూచన లొక్కొకనుచున్నవి.

బాల్కన్లకోట ఆక్రమించుకొనబడుట.

దెయిలీ స్టానును కానాచుచున్న ఉద్యోగిగ్గును ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. నేటి యుద్ధమును బాల్కన్లకోటకు ఆక్రమించుకొంటిమి. ఇం ఆఫ్ టెక్ రాష్ట్రమునకు సరిహద్దులలో అడ్డుగ నున్నది.

League of Nations.

German Proposals.

London, May 22.
PARIS.—The German proposals for a League of Nations and an International Labour Charter are published. The former agrees in general with the Allied scheme but it includes a number of proposals which the Conference Commission considers showy and which have been already discarded as impracticable. The Allied reply has been drafted, but has not yet been presented. It will point out the impracticability of the innovations.

German Bluff.

Conference Expectations

London, May 22.
PARIS.—Owing to the nature of recent speeches and an inspired newspaper article, Conference circles expect that the Germans will put up a bluff by refusing to sign the Treaty and climbing down only when it is seen that the game is up.

Signature of Treaty.

Probable Date.

London, May 22.
PARIS.—It is expected that the Allies will take a week to study the German counter-proposals. Thus, if the Germans are allowed three or four days to examine the authentic text, the signature may be expected by the 30th June.

Should Germany Not Sign.

Allies Prepared to Move.

London, May 23.
COLCOX.—General Sir William Robertson is to-day visiting the Americans at Coblenz. He will confer with the Belgian Command tomorrow.
The Allies are everywhere ready for an immediate forward move in case of necessity. It is noteworthy, however, that the German papers have recently adopted a moderate tone.

German Government Views.

An American Report

London, May 22.
NEW YORK.—A Berlin correspondent of the Associated Press has received an authorized statement from the German Government, declaring that Germany declines to sign the peace terms because they spell the economic destruction, political dishonour and moral degradation of the German nation for generations. The terms do not contain a single trace of President Wilson's programme, and America must intervene and put the fourteen points through or declare that she is unable or does not wish to do so.

Parliament and Peace.

Discussion Impossible at Present.

London, May 22.
In the House of Commons at question time, Mr. Bonar Law reiterated his inability to afford an opportunity for the discussion of the peace treaty before the German answer had been received or action known, Mr. Bonar Law emphasised that this decision was the outcome of a discussion between the Big Five. Ratification would not take place until the House approved the treaty. Mr. Bottomley endeavoured to move an adjournment on this but he was unsuccessful.

German Socialist Demonstrations.

Chancellor's Hope.

London, May 22.
A huge Socialist Peace Treaty protest demonstration was held in the Wilhelmplatz. Aeroplanes overhead threw down leaflets. Herr Scheidemann, in a speech, said he hoped through the counter-proposals to attain a peace by understanding which was only possible if Germany were included in the League of Nations as an equal. The League was a necessity, but in the present form it made the Germans slaves. He concluded by calling for cheers for the League of Nations.
Subsequent speeches were interrupted by an independent Socialist procession crossing the Wilhelmplatz, coming from the Lustgarten, where speeches of protest against the Treaty demanded speedy world revolution.

Great Pro-Peace Meeting.

COPENHAGEN, May 22.
Contrary to a semi-official report cabled earlier Danish correspondents in Berlin state that the demonstration in the Wilhelmplatz was attended only by five 5,000. No enthusiasm was displayed, while at least 100,000 were present at the Independent Socialist meeting in the Lustgarten in favour of signing the peace.

Italian Delegation.

London, May 21.
ROME.—Signor Orlando, coming from Paris, met the members of the Cabinet at the frontier. Signor Orlando said that the Italian delegation in Paris was still inspired by the declarations of the Government. The Cabinet had decided to appoint fresh delegates to replace the three who have recently resigned. Signor Orlando has returned to Paris.

Signature of Peace Treaty.

Optimism Prevails.

London, May 20.
PARIS.—Havas Agency states the great question in all sections of the Peace Conference concerning the signature of peace treaty turns to optimistic opinion that Germans will sign.

Italy and France.

Need for Complete Political Union.

London, May 21.
PARIS.—Havas Agency states that French papers urge absolute necessity for a complete political union between France and Italy, as the question of future Europe depends on a good understanding and faithful friendship between the two great Latin nations.

Import of Raw Materials.

A French Decree

Havas Agency states that a decree has been signed by M. Poincaré, allowing importation of raw materials.

India in Parliament.

Indian Cavalry's Fine Work.

LONDON, May 21.
In the House of Lords, Lord Mayo suggested that the fine work of the Indian Cavalry in Palestine had not been adequately mentioned.

Lord Peel replied that the suggestion was entirely unjustified, and read extracts from General Sir Edmund Allenby's despatch cabled on the 30th, December dwelling on the magnificent successes of the Indian Cavalry. Lord Peel said he was of opinion that there could be no finer tribute to the work of any cavalry than that paid in the despatch.

Lord Mayo said he was completely answered and admitted he had been misled.

Indian Furlough Allowances.

A Question Regarding the Maximum.

LONDON, May 21.
In the House of Commons Sir John Rees asked, "Is it necessary for the Government of India to retain the maximum of £1,000 a year furlough allowance for Civil servants?"

Mr. Fisher replied that the Government of India had made no proposal in this matter, but he would have an opportunity of considering it when he dealt with the leave recommendations of the Public Services Commission.

India and Imperial Preference.

A Suggestion.

LONDON, May 21.
In the House of Commons, Sir Edward Nicholl suggested that following the introduction of Imperial Preference, the Government might make representations to the Government of India that British manufactures entering India should receive a reasonable Preference over foreign manufactures.

Mr. Fisher replied that the Government of India would consider the besting of Imperial preference on their present tariff arrangements.

Suez Canal Strike.

Service Maintained with Military Assistance.

LONDON, May 22.
In the House of Commons at question time Mr. Harmsworth stated that General Allenby reported that the strike of the employees of the Suez Canal Company broke out on May 13th. Subsequently all workers in Port Said struck. The strike has now spread to Suez. In view of its vital importance the Suez Canal service must be maintained and this is now being ensured with naval and military assistance.

Marshal Foch.

Returns from Rhine District.

LONDON, May 20.
Marshal Foch has returned from the Rhine district. He was received by M. Clemenceau, after which M. Clemenceau called on President Wilson. The Council of the Four has approved the report made by Marshal Foch, whereby the Allied armies will be ready to move almost instantaneously.

The Silver Market.

A Healthy Return.

LONDON, May 22.
Messrs. Montagu's silver report says:—The restoration of the freedom to the market has been accompanied by a healthy return of business. Supplies are plentiful and have up to the present anticipated the continual demand, which is slowly but surely resulting. Export licenses are being granted freely. When the abundant supplies from America are cleared off and the Continent has wakened up, prices will perhaps be more robust. The Shanghai Exchange is 5s. 1½.

Fighting in Lettland.

Failure of Bolshevik Offensive.

LONDON, May 21.
COPENHAGEN.—A Lettish official "communiqué" says that a Bolshevik offensive on the 18th and 19th instant failed, immediate counter-attacks wiping out the enemy's initial successes and inflicting heavy losses on him.

Flying in France.

Removal of Restrictions.

LONDON, May 22.
PARIS.—Havas Agency states that restrictions on flying are about to be removed throughout the whole of the French territory. A large number of aeroplanes, no longer of any use to the military authorities, will be sold for civilian flying.

Allies Relations with Russia.

Situation Modified.

LONDON, May 22.
PARIS.—The situation regarding Russia has been modified owing to M. Lenin's refusal of the proffered food supplies by the Allies, conditional on the Bolsheviks ceasing hostilities against the Allies and other Russian Governments. The Allies are considering the situation and will possibly recognise General Koltchak and other Anti-Bolshevik Russian Governments.

Relief Force Arrives.

LONDON, May 21.
MURMANSK.—The relief force has arrived after an eventful voyage. The army is very keen.

The Paris Bourse.

LONDON, May 21.
PARIS.—The Bourse maintains a firm tone. The closing prices are higher.

Consular Service.

Proposed Reform.

London, May 22.
In the House of Commons, Mr. Hoare moved the appointment of a Committee to carry out the recommendations of the Civil Service Commission in connection with the reform of the Foreign Consular and Diplomatic Services.

Mr. Clynes seconded the motion.

Colonel M. Archer-Shee, supporting, suggested that the Dominions should be asked to help financially in maintaining a unified Consular Service representative of the Empire.

Lieut.-Colonel Murray hoped that the Government would encourage candidates from the Dominions.

Sir A. H. D. Ramsay-Steel-Maitland replied that property qualification was a necessity for nomination. A separate examination of the Foreign Office candidates had been abolished. In future the pay of diplomatic and Consular posts would enable holders to maintain their positions properly. The General and Levant Services would be merged into one, possibly also the Siamese, but the Chinese and Japanese services would remain separate. Sir A. H. D. Ramsay-Steel-Maitland suggested the amalgamation of the Foreign and Diplomatic Services with the Consular Service. The Department of Overseas Trade was an uncommonly difficult question. The Government had decided to reconsider the position of the Overseas Trade Department in the light of the happenings during the past few years. A Committee would be established to take evidence immediately. Sir A. H. D. Ramsay-Steel-Maitland hoped that it would be possible to increase considerably the number of salaried Consular posts, which would be confined to British subjects, and it was most possible that unpaid posts would be similarly confined. Referring to the Dominions in the Service, Sir A. H. D. Ramsay-Steel-Maitland mentioned that a Canadian was about to go to Washington as a British Commercial Attaché.

Woman Suffrage in France.

Bill in the Chamber.

LONDON, May 21.
Havas Agency states the French chamber of Deputies has concluded the debate on the Bill to allow women to vote in Municipal elections. A counter-proposal extending women suffrage to all elections was adopted by 344 votes to 97.

'Anxiety in France'

LONDON, May 22.
PARIS.—Havas Agency states it is no exaggeration to say that for 48 hours Mr. Hawker and Lieut. Commander Grieve have been in the thoughts of every Frenchman. No sporting event or test was ever followed in Paris with such anxious interest.

Mr. Raynham's Navigator Injured.

LONDON, May 22.
ST. JOHN'S.—Mr. Raynham's navigator, Morgan, is suffering so seriously from shock and other injuries that he may be compelled to return to England.

A French Investigation.

Lieutenant Jensen has arrived from Paris to investigate the conditions of a flight by French airmen later in the season.

Sir Albert Stanley.

Early Resignation Expected.

LONDON, May 22.
The 'Times' says that the official announcement of Sir Albert Stanley's resignation owing to ill-health may be expected shortly.

Sir Auckland Geddes to Succeed.

Sir Auckland Geddes, who is temporarily in charge of the Board of Trade, will be definitely appointed as President of the Board.

The McGill University has agreed to the request of the British Government that his appointment as Principal of the University shall not take effect for another year.

Franco-American Agreement.

LONDON, May 20.
An agreement has now been entered into between French and American Quartermaster Corps, whereby all machinery, office fixtures, typewriters, automobiles and wagons of all kinds being used by the American army will be returned over to the French Government for use in devastated regions in northern France.

Equal Civil Rights.

Protest of American Coloured People.

LONDON, May 20.
Every delegate to the Peace Conference has received a copy of protest of coloured people of America against non-insertion of a clause in the peace treaty obliging each Allied nation to grant equal Civil Rights to its own citizens.

The Kaira Riots.

Responsibility for Damage.

Bombay, May 27.
The Collector of the Kaira district will collect sums of Rs. 82 and Rs. 262 respectively as damages from the people of Vador in the Anand Taluk and Bhupal in the Nadiad Taluk for the wanton cutting of telegraphic communications on the 12th April. All male members of resident Patidar families in these places over sixteen years of age are required to make up the amounts.

The Kaira Municipality, by a resolution, has called upon Messrs. Bhailal Amritlal and Manilal Vallabdas, as leaders of the people, to collect money to compensate the Municipality for the damage done to municipal lanterns by youths on the 10th April.

The Punjab Situation.

Martial Law Regime.

LAHORE, May 26.
The following Press "Communique" is issued by the Punjab Government:—The General Officer Commanding Rawalpindi Divisional area has reported for information of the Punjab Government the following details relative to the administration of Martial Law in the three civil districts of Gujranwala, Lyallpur and Gujrat. The total number of floggings which had been inflicted for the offences under the Martial Law has been 32 (thirty-two) while the average number of stripes inflicted has been nine. No respectable citizens has been flogged nor has any person died as the result of flogging. In one case a man was flogged in public prior to the issue of instructions to the contrary.

Trial of Leaders.

LAHORE, May 27.
Dr. Satyapal, B.A., M.B., Dr. Samsuddin Kitchew, Bar-at-Law, Mr. Girdharilal, Managing Director, Amritsar Flour Mill, and Deputy Chairman, Punjab Chamber of Commerce, and Mr. Kesar Lal Khan, Bar-at-Law of Amritsar, have been brought to Lahore. No date has been fixed yet for the trial. Mr. Girdharilal, it is stated, surrendered himself at Cawnpore on orders to know that a warrant had been issued against him.

Choice of Counsel.

Allahabad, May 27.
The members of the Allahabad Vakils Association passed resolutions on Monday last protesting against the action of the Martial Law authorities in the Punjab prohibiting counsel from outside from appearing on behalf of the accused undergoing trial before the Martial Law Commission, and maintaining that the Government or the Martial Law authorities had no right to impose on the accused restrictions on their choice of counsel.

Martial Law Ordinance.

SIMLA, May 27.
The following Ordinance has been issued:—This Ordinance may be called the Martial Law (Trial Continuance) Ordinance 1919. When an order under section 2 of the Bengal State Offences Regulation 1804, suspending the functions of the ordinary criminal courts in any district has been cancelled and martial law has ceased to operate, every trial which may at the time of such cancellation be pending before any commission appointed as a result of such order under martial law Ordinance 1919 shall be continued by such commission and any person accused in any such trial may be convicted and sentenced and any such sentence shall be carried into execution as if such order had been cancelled.

A trial for the purpose of which an order has been made convening a commission under either the Martial Law Ordinance 1919 or the Martial Law (Further Extension) Ordinance 1919, shall be deemed to be a trial pending before such Commission within the meaning of this section. Notwithstanding that the functions of the ordinary criminal courts have been suspended in any district and that trial has commenced before a summary court other than ordinary criminal court, such trial shall when the summary court ceases by reason of the cessation of martial law to exercise jurisdiction therein be continued before any competent criminal court which would have had jurisdiction therein, save for the existence of martial law and such court, may act on the evidence recorded by the summary court, or partly recorded by such court and partly recorded by itself; or it may res summon the witnesses and recommence the trial provided that the accused may at the commencement of the proceedings before the second court demand that witnesses or any of them be ressumoned and reheard and provided further that nothing in this section shall be deemed to apply to the trial of an offence which is not punishable under any law for the time being in force.

[Sd.] CHELMSFORD,
Viceroy and Governor-General.

Cipher Telegrams.

Restrictions in the Punjab.

LAHORE, May 27.
A Press "communique" states:—Under the Indian Telegraph Act, the Lieutenant-Governor has been pleased to order that with effect from noon on the 18th inst. no Telegraph Office in the Punjab shall transmit private cipher and code telegrams received for despatch.

A Jailor Convicted.

CALCUTTA, May 26.
The Magistrate of Balasore has passed orders in a case in which the Jailor of the Local Jail stood charged with having taken bribes from Baikunt Nath Ghose. A Zemindar and prisoner and other prisoners promising them reduction in work. The Magistrate convicted the accused and sentenced him to one year's simple imprisonment.

The Bombay Chronicle Press.

Rs. 5000 Security Demanded.

BOMBAY, May 27.
Before the Chief Presidency Magistrate to-day Mr. Syed Abdulla Brelvi, Assistant Editor declared himself keeper of the "Bombay Chronicle Press". He said that the former security was forfeited under orders of Government, but as the paper was now to be worked under pre-censorship order the amount of security need not be large. His Worship ordered the deposit of Rs. 5,000 provisionally pending further enquiries.

King Emperor's Birthday.

SIMLA, May 27.
A Press Communique says that 3rd June 1919 will be a public holiday in celebration of King Emperor's birthday, but there will be no entertainments, reviews, salutes, dressing of ships or other celebrations. Flags will be flown and usual honours lists will be published on that date.

Indian Reforms.

The "Times of India" on the Despatch.

BOMBAY, May 27.
The "Times of India," commenting on the Government of India despatch of the 5th March, says that the despatch deals with the principles of reform, and welcomes the insistence of the Government of India of certain cardinal principles of reform as evident in these modifications proposed by them, as coming as a wholesome corrective both to the extremist school in India and the reactionary school in England. The Paper concludes by laying emphasis upon the scheme being admittedly experimental.

The Statesman.

CALCUTTA, May 27.
Commenting on the Government of India Reforms despatch of the 5th March the "Statesman" says:—The document published to-day in which Lord Chelmsford attempts to justify his persistence in the recommendation of diarchical method of administration for provincial Governments in defiance of expert opinion in this country, is one of the most extraordinary examples of special pleading that can ever have assumed the form of state paper. Until the publication of minutes and despatches issued to-day it was popularly believed that the diarchical proposals had perished still born.

The Englishman.

The "Englishman" says:—The despatches reveal the fact that the more he has studied the report, the more every man holding a responsible position in Government of India and in various provinces is struck with its manifold dangers and defects, the more he is desirous of introducing safeguards against disasters that are perceived to be inevitable if the scheme recommended by Mr. Montagu is ever allowed to become law.

The "Daily News."

The "Daily News" says:—The despatch makes tardy admission that no type of united Government is possible which would comply with the announcement of August 20th 1917.

Publication in the "Leader."

An Explanation.

The Hon'ble Mr. C. Y. Chintamani, now in Bombay "en route" to England, writes to the "Times of India" explaining the early publication of the despatch of the 5th March in the "Leader" as being due to the despatch being officially delivered to newspapers in Allahabad by the Collector on Thursday last. He concludes by saying:—If the "Times of India" is still a supporter of the Montagu reforms, it cannot but take any other view of the modifications proposed in the despatch than that which the "Leader" has taken that they whittle down the reforms.

Mahomedans of Rawalpindi.

LAHORE, May 26.
A meeting of the representatives of Sajadanshah Pirs and leading Mahomedans of Rawalpindi and Multan divisions convened and organised by Major Malik Sir Umar Hajat Khan Tiwana was held at Mahomedan Hall, Lahore, on the 23rd instant with Nawab Sir Bahram Khan, president of the committee in the chair. The Chairman in his opening speech mentioned the necessity for the formation of an organized and representative body among Mahomedans of Rawalpindi and Multan divisions inhabitants of districts bordering on the North Western Frontier to protect them against evil influences and to check false and malicious rumours. He spoke of the traditional loyalty of Mahomedan community as a whole and of staunch devotion of the inhabitants of these divisions to British Raj. Resolutions [1] condemning recent disturbances and dissociating itself wholly from mischievous agitators, [2] expressing loyalty and devotion to British throne, [3] condemning the folly committed by the Amir of Afghanistan, [4] placing implicit confidence in the decisions arrived at by the Peace Conference in regard to the political future of Turkish Empire were passed unanimously. The meeting closed with prayers for the victory of British arms.

Gathering of Pirs.

On Saturday afternoon there was a gathering at Government House, Lahore, of Pirs from principal Mahomedan shrines in the Punjab. An address was presented by them to the Lieutenant Governor in which they expressed their contempt for the Amir of Afghanistan and their unwavering loyalty to British Crown. They declared that they had implicit confidence in the decision to be arrived at the Peace Conference in regard to the future of Turkish Empire. The Lieutenant Governor replied to the address in terms of warm appreciation and in conclusion said:—I shall have great pleasure in reporting the proceedings of this afternoon to H. E. the Viceroy and I am confident that they will give him as deep a satisfaction as they have given me. This is the last speech in which I shall make in this province and it is fitting that it should have been made to the representatives of Mahomedans who form more than half the population of the province and among whom I am glad to count many personal friends. In saying goodbye to you I cannot do better than use the Muslim salutation at parting "Khuda Haliz" a benediction which I have so often received from the leaders of your faith.

Educational Service Appointments.

SIMLA, May 27.
The Secretary of State has sanctioned permanent appointment of the following officers to Indian Educational Service:—Mr. N. R. Krishnamma Madras, Mr. S. G. Sathe, Mr. D. S. Savarkar, Mr. K. G. Joshi, Mr. S. N. Moos Bombay; Rai P. K. Bose Bahadur; Khan Bahadur Ahsan Ali; Mr. B. C. Gupta; Mr. P. C. Mahalanabi Bengal; Rai Sahab A. P. Sirkar, Mr. R. S. Weir-United Provinces, Mr. Atma Ram, Mr. C. D. Sondhi, Mr. W. H. F. Armstrong Punjab; Mr. W. D. Douglas, Mr. C. W. Ainley, Rai Sahib K. L. D. Burma Mr. Ashraf Muzerjee; Bihar and Orissa.

The Afghan Campaign.

Aga Khan's Message.

SIMLA, May 26.
The Aga Khan has sent the following telegraphic message to his followers:—Without a shadow of excuse and at a time of profound peace forgetting wise statesmanship of the great Abdurrahman and the loyal and noble example of his king Babur, breaking sacred treaties, some misguided people have attacked wantonly and foolishly British India. Of course the King Emperor who has overthrown the German Militarism can break these people, but for us our sacred duty is to help His Majesty the King Emperor, because his cause is just, because treaties are sacred, and because it is only by every one of us, whether great or small, loyally doing his duty, that the cause of peace and prosperity and religious and civil freedom's triumph in mid Asia can be assured. I wish and pray that all my dear children should like myself not only remain staunchly loyal, but do their utmost to open the eyes of others to their and mankind's interests.

Afghans Retiring.

Enemy Again Defeated.

SIMLA, May 26.
A press communique dated 26th May says:—Reconnaissance made by our aeroplanes report that large numbers of Afghan troops are retiring westwards between Jallalabad to Gandamak. Tiran is quiet and satisfactory. Report has been received that the attitude of the Mahomedans in spite of the strain put on their loyalty by the presence of the Afghan troops and leading Mulahs in their country is excellent.

On the 23rd, the Chitral scouts and Mehter body guards co-operated with our moveable column in an attack against the Afghan Regulars and tribesmen holding the line on Bushgull river. We gained all our objectives and the enemy fled towards Asma, leaving four guns and large numbers of arms and stores in our hands. Their losses are estimated at 250 and our casualties are slight. The Chitral scouts who suffered most heavily had only eight killed and 23 wounded. This is the second action in which the Chitral have recently taken part. On both the occasions they are reported to have fought well. Dacca front is quiet and nothing of importance is reported from other areas.

Further Offers of Service.

LAHORE, May 26.
Further offers of service for the war with Afghanistan have been received by the Lieutenant-Governor from several Vakils of the High Court, Lahore, including the Hon'ble Bakshi Subhanlal, Pir Akbar Ali, Pleader, Ferozepur, Harnam Singh, Notary Public, Amritsar, the Sikh Community of Gujarkhar, Raja Badan Singh of Malandh and Girdhari Lal and Ghulam Hussain, Lahore.

Kabul and Jellalabad Bombed.

ALLAHABAD, May 27.
The Pioneer's special correspondent wired on Saturday night:—Kabul and Jellalabad were visited to-day by our airmen, who bombed important military works. Direct hits were obtained on a powder factory and a terrific explosion was caused, which practically destroyed the factory. Two separate parties raided Jellalabad. The first raid resulted in 26 direct hits being made on military works and four bombs were dropped within ten yards of the Amir's palace. The second party shortly afterwards visited another quarter of the city and dropped eight bombs on the barracks in Fort Sale. The general results were that a magazine was burnt out, military buildings were gutted and Fort Sale was badly damaged.

Effect on Troops.

Telegraphing on Sunday, the correspondent states:—Although barely 24 hours have elapsed since military establishments at Kabul and Jellalabad have been bombed, the news is known practically throughout Afghanistan, and it has dealt a blow to Amanullah, from which it is believed he will never recover unless he comes out into the open and gives battle. This he is unlikely to attempt. Indeed, it is very doubtful whether his army would follow him. There is every reason to believe that his troops are deserting wholesale. The progress of our aeroplanes was witnessed by thousands of tribesmen from here to Loe Dakkason to Jellalabad and through Surkhud. Reports say that Amanullah's power has gone his tribesmen have always believed the Amir to be a man of whom the British were afraid. Now they have witnessed his troops in a disorderly flight, while we have established our supremacy and bombed Kabul itself. It is significant that at Shabakadar the enemy refused to fight. Immediately our gunners opened fire on his force bolted in the direction of Nahmudi.

Tribesmen Advance Down Kaitu.

SIMLA, May 27.
A Press Communique dated 27th May says:—There are no operations to report on Dacca front. General Nadir Khan, whose arrival at Muzun was recently reported, is now beginning to show signs of activity. A mixed force of tribesmen from Khost and Afghan regulars has advanced down the Kaitu River and has crossed our border in the direction of Spaiswall. Our small frontier post at that place has been safely withdrawn and similar measures have been taken with posts in Upper tech. which would be in a most exposed position, should any attack or tribal arising eventuate to on Khost or Burmal border. Some Afghan regular troops with a Khostwal laakkar are also reported to be taking up a position on the right bank of Kurram river opposite Thal.

Baldak Fort Occupied.

The General Officer commanding Beluchistan reports:—We occupied Baldak Fort this morning across the frontier in Afghan territory.

Further Loyal Offers.

SIMLA, May 27.
Further loyal offers received from Princes and Chiefs in connection with the frontier expedition are from Ali Rajpur, Chhatarpur, Cachin, Dewas [Senior Branch], Bujana, Jhabua, Jhalwar Jodhpur and Narasingh.

Peace Celebrations in Benares.

Military Procession

BENARES, May 27. Benares formed its peace celebration committee more than two months ago and several schemes were put forward before the committee and discussed. The line of action to be adopted was agreed upon before the departure of Mr. Pim, O. L. R. District Magistrate, on deputation to the Government of India. Certain sub-committees have been formed and they have just reported to the executive committee. There will be a military procession in the morning followed by a sort of durbar over which the Divisional Commissioner will preside. Raising, officials and students will be admitted to the Durbar by tickets. In the evening food will be distributed to not less than 16,000 poor. Next evening there will be illumination throughout the city at 8 o'clock and there will be a boat procession on the river ending in fireworks on the opposite bank. The Government has made a special grant for the illumination of all public buildings. The total cost is estimated at Rs. 10,000 subscriptions are being raised. A fairly good beginning was made at a meeting of executive committee to-day under the chairmanship of Mr. Haig, I. C. S. The proposed arrangements have been made on the understanding that peace celebrations will be held in India as in Great Britain early in August next. The clerk of weather will of course have to be consulted before actual preparations are taken on hand.

Brief Telegrams.

Steamer "Mazilia" from Bombay arrived in Liverpool on the 18th instant.

The Government of Bengal have been asked to nominate a candidate to the Railway Board for appointment as assistant traffic superintendent.

Lady MacLagen has undertaken to administer the Punjab Red Cross and Lady O'Dwyer's Punjab Comforts Fund on the departure of Lady O'Dwyer from Lahore.

The birthday of the Shah of Persia was celebrated to-day at the Persian Consulate where leading Persian residents of Calcutta and several Europeans and Indians were present.

A Press communique says:—The Secretary of State announces that in response to strong demands for exchange he is raising the amount of Councils to be allotted with effect from Tuesday, 28th May, and till further notice to a crore.

Strong rumours had been reported both in Amritsar and in Lahore to the effect that there had been very serious rioting in Delhi resulting in very considerable loss of life. The rumours, the "Civil and Military Gazette" understands, are absolutely without foundation.

A message from Calcutta dated 28th May says:—A destructive fire broke out yesterday afternoon in the canvas factory of Allen Brothers at Dum Dum. For fully five hours the fire brigade were hard at work before the fire was brought under control. The cause of the fire is still unknown. Damage is roughly estimated at seven or five thousand Rupees.

Calcutta May 27th. A message says:—The Presidency Magistrate passed orders in afternoon in the case in which fifteen postal peons were proceeded with under the Postal Act in connection with the recent strike. All accused were convicted seven were sentenced to three weeks rigorous imprisonment and the rest fined Rs. 20 each.

On Sunday night a sweeper, named Abdul, was arrested in Upper Circular Road Calcutta, with a five-chamber revolver in his pocket. The police recovered a dagger and 41 cartridges from his house. The accused stated that he worked on board a ship and on several occasions he had visited Europe and America, but he could give no particulars as to how he obtained arms and ammunition.

In the course of a leader, headed "A Great Administrator" and a full page article on Sir Michael O'Dwyer, the "Civil and Military Gazette" reviews the administration of Sir Michael O'Dwyer, and after paying tribute to Sir Michael for his many services to the Punjab and its people and to the Empire, it says:—A great maintainer of peace, it is as a great gatherer of armies who marshalled the Punjab for a fight with the central powers as John Lawrence marshalled it for avenging the campaigns of Delhi and Lucknow, that Sir Michael O'Dwyer will be remembered in history. With no wavering eye he saw the issue, with no uncertain sound he uttered the trumpet call and the Punjab answered as to Roderick's whistle.

Latest Telegrams.

LONDON, May 23.

At a dinner given to celebrate International Aeronautical Convention, General Seely said, that the commission had fixed aerial laws in a few weeks, while it had taken two centuries to fix sea laws. General Seely expressed opinion that the former would be more generous than the latter. General Botha said that the convention would be one of the finest instruments for the safety of the world and it would ultimately lead to world peace. Sir Robert Garron said that no part of world had more to expect from aerological development than Australia. General Botha, internally and internationally, only with the aid of rapid communication would people's of the world get to know and understand the other.

LONDON, May 23.

BRUSSELS, May 22nd.—As regards the German protest against stipulation in treaty to restore 1,20,000 cattle and horses to Belgium, official figures show that Belgium stole from Belgium 3,37,656 animals, including 51,124 horses and 5,65,433 cattle.

అల్లప్పు సామెనెన్ లామెడ్డుగారు సెలవునండి వచ్చినతోడనే రెవెన్యూ శాఖకు కి-క మెంబరుగా ఏర్పరచిరి.

లేడి మాక్ లాగనుగారు, పంజాబు. రెడ్ క్రాసుకు లాహోరునుండి లేడి ఓడయరుగారు వెళ్లినపుడు పంజాబు కంప్లెక్స్ ఫండును చూచునని తీసికొనిరి.

లోకలు కారాగృహమునందు కావలిగానుండు కారాగృహాధికారి ఖైదీగానున్న జమిందారుగారగు లైక్టనాథగోపాల్ వద్దను, యంతకొంతమంది ఖైదీయిదలననను, తమపనులను తగ్గించి తమకు విశేషము కష్టముకలగజేయుటకుందే చేసెదమని చెప్పి లంచములు తీసికొన్నందుకుగాను బాహాసాను ముద్రపీఠుగారు వానికి ఒక సంవత్సరము శిక్ష విధించిరి.

గడచిన ఆదివారము రాత్రి నేలకుడిచేవాడగు అల్లుల అనువాడు తన జేబులో 5 గుండ్ల రివోల్వరున్నట్లు కనుగొనబడి కలకత్తాలోని అస్సలుసర్ కస్టోల్ రోడ్డువద్ద అరెస్టుచేయబడినది. పోలీసువారు వానియిల్లును సోదాచేసి అందు ఒక కత్తియు 41 కుపాకెట్లను మొదలైనవి పట్టుకొనిరి. ముద్రాంబు, తాను ఒక ఓడలో పనిచేసేట్లునను, అప్పుడు తానుచాల పర్యాటకులు యూరోపు, ఆమెకాడేశములకు పొడ పోయి నట్లును సాక్ష్యము చెప్పెను. కాని ఆయుధములు ఎట్లు సంపాదించెనో ఎవరికిని విశదపరచలేదు.

సినిమా మిలిటరీ గెజిటు సెర్ మైకల్ ఓడ్యుయరుగారిపాలన నును నుండి, రాష్ట్రమునకును పంజాబునకును పంజాబు రాష్ట్రమునకును తనకే. క్రిందనున్న పనిచేసినందునను సర్ మైకల్ ఓడ్యుయరుగారికి బహుమానము యిచ్చిన తరువాత పీఠ సంకతిని నూర్చియు యిట్లు చెప్పుచున్నది:—కాంతి నెలకొల్పినవాడను నాను లామెడ్డుగారు డిల్లీ లోక్ సభయందలి దండయాత్రలను నూర్చి నైపుణులను తయారుచేసేట్లుగా పంజాబులో కాంతి నెలకొల్పుటకై నైపుణులను తయారు చేసినందుకుగాను వారిని జ్ఞాపక ముంచుకొనట ఆత్యాకళ్యకరము. ఇరుగు సంగతులను చక్కగా పరిశీలించి చానికై ఎత్తువగా పాటుపడినందులకై ఎల్లరు జ్ఞాపకముంచుకొనెద రని నమస్కరించినది.

నాయకుల విచారణ.

లాహోరు, మే 27:—డాక్టరు సర్వేపాళ, బి. ఏ ఎమ్. బి డాక్టరు ప్రేమదేవ కియలూ బాబ్లరు; అల్లసాని పిండి నరల మేనేజింగు డైరెక్టరు గిరధరలాలు; పంజాబు వాణిజ్య సంఘముయొక్క డిప్యూటీ చైరమాను; అప్పుత సాగులోని బహుళ ఇష్టములను బాంధవుగారు లాహోరు నగరమునకు తేబడిరి. విచారణకు తేసి ఇంకను నిర్ణయంపడలేదు. తనకు ప్రభుత్వమువారు వారంట ఇచ్చిని తెలిసికొనగనే కానున్న నగరమునకు గిరధరలాలు గారు లొంగి పోయిరి.

ఎన్నికొనిన నాయకులు.

అలహాబాదు మే 27:—గత సోమవారము అలహాబాదు న్యాయవాదుల సంఘమునా రొక సభ గాంచి, మార్గము లానుమనవారిచే విచారంపడుచున్న ముద్రాయలు వై రాష్ట్రమునండి తమయచ్చనచ్చినన్యాయవాదులను గాని తెచ్చుటకు నిశ్చయించినందులకు ప్రభుత్వమువారు గాని, సైనిక కానవాధికారులుగాని ముద్రాయలు తమ యచ్చనచ్చిన న్యాయవాదులను నియోజించుకొను అధికారమును నిశ్చయించుటకు వాక్కుతేసినందు ఆడిషియరు కౌన్సిలర్ కార్యములను ఆమోదించిరి.

బెజవాడ వార్తలు.

(ఒక నిత్యం వద్దనుండి)

21 మే 19 సంవత్సరము బుధవారమున బెజవాడలో శ్రీ రామమోహన ధర్మపుస్తక భాండాగార భవనమునకు, మరువాడు, శ్రీకృష్ణకావరమేధూర్తి సత్యపు మేదమినను, విజయనగరం సంస్కృతి కళాశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులును, నుహుమహోపాధ్యాయులు బిరుదాంకితులును ఆరు కారానుబంధి రాయుడు శాస్త్రిగారు, మొదటిరోజున యుగధర్మములను గూర్చియు, రెండవనాడు "ప్రాజెక్టుల పనులన్నియు" మునుగూర్చియు సుబస్థించిరి. వానిలాల వేంకట శివానధానిలుగా బి. ఏ రిటైర్డు సబుజడ్జిగారధ్యక్షులుగ నుండిరి. రెండవ రోజున యుగధర్మములను శ్రీ శాస్త్రిగారు ధర్మమున కేమియో

కాశ్రుములనుబట్టి నిర్వచించి, యట్టి ధర్మము శేకాలపాత్రముల ననుసరించి, క్రియారూపమున మారుమగు ననియు, మనము కాశ్రుములను పరిశీలించి, పరమార్థమున భంగములేకుండ, సంఘములు బాగుపడు మార్గముల నవలంబించుటకు యోచన, శశించుననియు, వానంజేసి, విశేషము వాటిల్లుననియు బోధించిరి. కాశ్రుములయందు పూర్ణమైన విశ్వాసమున్నయెడల, ప్రస్తుత కాలమున మనము చేయుచుండు కర్మలలో న సేక మార్పులు చేయుననియుండును. అట్టిమార్పులు చేయుట యనవలయుననియు, చేయవలయుననియు ప్రోత్సహించుననియు, కాశ్రుములు ఘోషించుచుండ, మార్పులు మన కాలములో లేనను నొక పెద్దమర్దు నెట్లుకొని యనవలయుననియు పాటగుచున్నాము. ధర్మముల నతిక్రమించి వర్తించువారలను బహిష్కరమున చేయుమని బోధించు కాశ్రుములు, అట్టి బహిష్కరములను తిరిగి సంఘములో చేర్చుకొను నుపాయములనుగూడ బోధించిరి. మనలో కొందరు కాశ్రుములు బోధించిన బహిష్కరము చేయుచుండురు గాని సంక్రమమున కొన్నకొనుటలేదు. ఇదియుక గొప్ప పాపము. సకరించుకొనుటకు చాలవచ్చును. ఇట్లునే స్వార్థకర్మలో న సేక సాంకర్ష్యములు చేయుచున్నది. కాశ్రుములను బట్టి వివరించి, సాంకర్ష్యమును నివారించుచుండును.

రెండవ యువస్వామి

బ్రాహ్మణులు ప్రభుసోమయాగము చేయునప్పుడు, యాగమునకు సంబంధించిన ముఖ్యకర్తలకు లగు నగ్నిహోమాదు నవనీయుముగాక, యాగము చేయు యజమానియొక్క కండ్లితాత ముత్రాకలలో నెవ్వరును సోమయాగము చేయనప్పుడు (ప్రాయశ్చిత్తార్థము రెండుపశువుల నుపాలంబించెడు వాడుక, యుష్మద్దో యోకారణముననో, యాచరణలోనికి వచ్చియుండెను. ఇట్లుండ, కొలదికాలము క్రిందట గోదావరీనుండలమున నొకచోట ప్రాశస్త్యత పశువులలో నొకదానిని మాన్పించి యజ్ఞముచేయించిరి. వాటినుండి మువ్వోలు పలు విధములగ చర్మము జరుగుచున్నవి. ఇట్లుండ గడచిన జనవరి 4,5,6 తేదీలలో బెజవాడలో నొక పెద్దపశు జరిగినది. ఆపశువృత్తాంతము, ముద్రికయి ప్రకటితమయినది. ఈసభయందు నీ విషయమున కాశ్రుము చక్కగ వివరింపబడినట్లున, రెండుపశువులను వేయటయే కాశ్రుమునకు తేలివట్లును క్రికటింపబడినది. కాని ఈ ప్రతికరమును గనబరచిన శ్రీమాణములకు బట్టిగాని, పండితులచిచ్చి నయభిప్రాయములను బట్టిగాని, యట్టి నిశ్చితాభిప్రాయము తేలివట్లుగ నుపించెడు. దీనివల్ల రెండు పశువులను వేయవలయుననెడి వాదములో విశేషదౌర్బల్య మున్నట్లు విస్పష్టముగ గాన్పించుచున్నది. మరియు కాశ్రుములయొక్క కాశ్రుధర్మమున్ను జేకములోనున్న యాచారమునుగూర్చి యయిన ఆనుష్ఠానములను తగు సాక్ష్యమును తీసికొనినారా యని విచారించిన, అదియు ప్రాశస్త్యము. స్పష్టమిదియేమో నొకటే యాచారము ప్రసరించుచున్నది యని ప్రోత్సహనము బుధోద్ధాతకుండు ప్రాశస్త్యమిదియేమో గాని పండితులచిచ్చి యభిప్రాయములలో నట్టిది యొకటే యాచారమున్నట్లు తేలుటలేదు. ఈ విషయమునకుల కృతులను భావ్యముగా సాగిన క్రిందివార్తలన్నియు యభిప్రాయము ననుసరించిగాని, ఆపద్ధంతకాంతకాశ్రివ్యాఖ్యానమును వ్రాసిన యద్రదత్తుని యభిప్రాయమునుబట్టిగాని ఒకటియే ప్రాయశ్చిత్తపశువు కేయముయనని విస్పష్టముగా జేయబడినది. బెజవాడ జనవరిసభలో విద్వాంశ్యమునకును యద్రదత్తునకును తమ యాచారమును పోషించుటకు తగు రీతిని అర్థముజేపుకొనిరిగాని, అట్లు చెప్పుకొనుటలో సంభవించు నితర యసందర్భములను బానుకొనలేదు. ఇంతవరకు సంపాదితగ్రంథములనుబట్టి చూడ, ప్రస్తుత కాలమున ఆచారములనున్న రెండు పశువుల సంఖ్యయునును మార్పుచేయు ప్రమాణములు లొరకు లు లేదు. ఈ రెండు పశువులను గలిపి యాచారములంబింపుచు వాడుక యెప్పుడోకాలమున, యాచరణలోనికి వచ్చిందో తెలిసికొనుట కింకను కొన్ని గ్రంథములు గావలయును. సర్వగ్రంథములను పరిశీలించి, కాశ్రుములలోని ప్రమాణముల ననుసరించి, సంక్రమించిన దురాచారములను సరియయింతుట న్యాయముగాని, దురాచారములని తెలిసియు, వాటిని పోషించుటకు, కాశ్రుములలోని వాక్యముల కపార్థములు గల్పించుట గడు శోచనీయును. దీనింబట్టి మన సంఘములు బాగుపడుట కెంతయో దూరమున నున్నామని తెలియుటయు, కార్యాకార్యములయందు కాశ్రుములే ప్రమాణములు విశ్వాసముతో వివరించి, సదాచారములను సంఘమునందు ప్రవర్తించేడి శ్రేయస్సంపాదనమునకు గడంగుటయే మన కర్తవ్యము. ఈవస్థానందేంయన, సభాధ్యక్షులకును, ఈకన్యాసములకును కందనములతో సభ జరిగెను.

సాక్షి పం. వై.కా.బి.ఆర్. బుధవారము

మదరాసు రాష్ట్రము

మదరాసు రాష్ట్రము లాదరణలోనికి వచ్చిన పట్టుట
మదరాసు కానసభ సభ్యుల వెన్నుకొను విధానమును గూర్చి
యూ, తత్సభాసభ్యులను గూర్చియు సాక్షి పం. వై.కా.బి.ఆర్.
వారు గమనించిన మూలముల నిట బొందుపరచుచున్నాము:—

ప్రస్తుత నియోజకవర్గము

ప్రజాశాసన	చదరపుమైళ్ల	జనసంఖ్య
	వై.కా.బి.ఆర్.	
బ్రిటిషు ప్రజాశాసన		
ప్రజాశాసనము దక్క	142,880	41,405,404
గంజాము, వికాఖపట్టణము,		
గోదావరి జిల్లాలోనివిశేషము	19,781	1,571,519
తేదా	122,549	89,827,885

20 సంవత్సరములకు ఎక్కువ వయసు		
గల పురుషులు		10,264,748
20 సంవత్సరములకు ఎక్కువ వయసు		
గల విద్య గలవైన పురుషులు		2,098,216
20 సంవత్సరములకు ఎక్కువ వయసు		
గల అంగవిద్య సభ్యులైన పురుషులు		179,888
పొందుతుంటు:—		
బ్రాహ్మణులు		1,221,907
బ్రాహ్మణకన్యలు		27,716,806
ఇతరులు		8,877,168
		85,815,881
మహమ్మదీయులు		2,785,678
భారతీయ క్రైస్తవులు		1,187,209
అంగ్లోఇండియనులు		25,965
విరోపీయులు (బ్రిటిషుప్రజలు)		12,692
ఇతరులు		600,980
మొత్తము		89,827,885

మ్యూనిసిపాలిటీలు, కంటన్ మెంటు లోనుగల మొత్తము

జనసంఖ్య:—		
ఎ. పట్టణములోని నియోజకవర్గములు		969,282
బి. పట్టణములోని నియోజకవర్గములు		1,687,246
పట్టణములోని నియోజకవర్గములలోని		
మొత్తపు జనసంఖ్య		87,191,407
50,000 కంటే ఎక్కువ జనసంఖ్యగల నగరములు:—		

1. మదరాసు	518,660
2. మదురై	184,180
3. తిరుచినాపల్లి	128,512
4. కల్కికోట	78,417
5. కంభకోణము	64,647
6. కంభాపూరు	60,841
7. నాగపట్టణము	60,168
8. నేలము	59,158
9. గుండలూరు	56,574
10. కాకినాడ	54,110
11. కంచీవరము	53,864

సభలో పాల్గొనివర్గము

గవర్నరుతో గూడ ఉద్వేగపరితాప ఆగు సభ్యులు	5
పరిభ్రమ్య నియమితసభ్యులు-వీరిలో 16గురు కంటే	
ఎక్కువగు అధికారులు ఉండరాదు. ఒకరు	
భారతీయవర్తకుల నుండి నియమితుడగు అసభి	
కారసభ్యుడుగ నుండును.	21
పరిజానియ క్రమసభ్యులు	
1 మదరాసు కాంగ్రెస్ సభ్యులు	1
2 మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము	1
3 మ్యూనిసిపాలిటీ, జిల్లా, తాలూకా సంఘముల	
లోని అసభి కారసభ్యులు	9
4 జమీందారులు	2
5 భూస్వాములు, ఇతర జమీందారులు	2
6 మహమ్మదీయులు	2
7 మదరాసు శాసనసభ కామర్సు	1
8 ప్రజాశాసన సభ్యులు	1
9 పాండితులు	1
మొత్తము	47

వీరిసంఖ్య క్రితపు సమర్థులగువారిని చేర్చవచ్చును.

ఎక్కువ వయస్సు

మ్యూనిసిపాలు, జిల్లా, తాలూకా సంఘములు	2675
జమీందారులు	261
ఇతరభూస్వాములు	2898
మహమ్మదీయులు	1829

భావినియోజకవర్గము

రాష్ట్రీయ కానసభల నిర్మాణము, ఎన్నికలు,

(ఎ) నియోజక స్వాతంత్ర్యమున కర్తవ్య.

సమిష్టిమొదలుపెట్టుటను గాని భాగ్యముల పక్షమున
గాని ఆస్తిని కలిగియున్న యెడలను పన్నులు యెక్కువగానిని
చెల్లించుచుండిన యెడలను అట్టి మొదలుపెట్టుటను గాని భాగ్యము
లు గాని వోటునిచ్చుటకు ఒక వ్యక్తిగత పరిగణించబడవలెను.
హిందూసమిష్టిమొదలుపెట్టుట విషయములో అట్లుంటున్న
జమీనియము భాగస్వాముల విషయములో ఆ భాగస్వాములచే
చేర్చబడవలెననాదును, యీ ఓటునిచ్చుట కర్తవ్యము.

ఈక్రింది తరగతిలో చేరినవారు వోటులుగా నుండుట
కర్తవ్యము, (1) బ్రిటిషు. (2) 21 సంవత్సరములలోపు వయస్సు
గల వారు (3) బ్రిటిషు యిండియాలో గాని
హిందూజాతములోని యితర రాష్ట్రములలో గాని, పాముగా
నుండినవారు (4) మలిస్థీరము లేనట్లుగా కోర్టు వారిచే నిర్ణయం
క బడినవారు.

ఓటర్లకుండవలసిన అర్హత:— 1 పట్టణములు అనగా,
మ్యూనిసిపాలిటీలు కంటన్ మెంటులు:— నియోజక ప్రజాశాసన
ములలో గాని వారికి చెందుమైళ్లలోపుగాని నివాసమును
గలిగి యున్న పరిస్థితులము ఓటరుగా చేర్చుకొనబడును.

(1) మదరాసు నగరము విషయములో సంవత్సరము
నకు 120 రూపాయలకు తక్కువగాని అదైన యిచ్చువారు
గాని అట్టిగృహమును కలిగియున్నవారును, సంవత్సరమునకు
మొత్తముమీద 8 రూపాయలు ఆస్తిపన్నుగాని యిచ్చువా
రును ఆదాయపు పన్ను నిచ్చువారును భారతీయ వైద్యమున
మద్యోగిగానుండి ఫించె లీసీకొనినవారును వోటులుగా నుం
డున కర్తవ్యము.

(2) మదరాసుకాక యితర పట్టణములలో మొత్తము
మీద 8 రూపాయలకు తక్కువగానివృత్తిపన్నుగాని, ఆస్తి
పన్నుగాని యిచ్చువారును, ఆదాయపు పన్ను నిచ్చువారు
ను, భారతీయ వైద్యమున ఉద్యోగియులుగా నుండి ఉపకార
వేతనమును పొందువారును, అప్రజాశాసన మ్యూనిసిపాలిటీగాని
కాంటన్ మెంటుగాని కాకపోయినయెడల పట్టణాధ్యక్షు
లవోటులుగా నుండుటకు అర్హులు అగువారికిగల అర్హత కలిగి
యుండినవారును ఓటరుగా చేర్చుకొనబడుదురు.

II. పట్టణము.

ఆయాప్రజాశాసనములలో నివాస స్థలము కలిగియున్నవారు
తెల్లపరును వోటునిచ్చు పరికారముగలరు.

(ఎ) 1884 వ సంవత్సరపు మదరాసు లోకాలుబోర్డు
ఆర్డరు 64వ సెక్షను ప్రకారము సంవత్సరమునకు 20వ రూపాయ
లకు తక్కువగాని వన్నును యిచ్చుకట్టాదారుగాని ఈ నాం
దారుగాని లేక

(బి) 1908 వ సంవత్సరపు మదరాసు యన్టీబులాండు
ఆర్డరు 3 వ సెక్షను ప్రకారము భూస్వామిగానుండి 1884 వ
సంవత్సరపు మదరాసు లోకాలు బోర్డు ఆర్డరులో
ని 64 వ సెక్షను ప్రకారము 20 రూపాయలకు తక్కువగాని
వన్నులు చెల్లించువారుగాని లేక.

(సి) 1908 వ సంవత్సరపు మదరాసు ఎన్టీబులాండు
ఆర్డరులోని 3 సెక్షను ప్రకారము భూస్వామిగానుండి రయితుగా
నుండి సంవత్సరమునకు 20 రూపాయలకు తక్కువగాని వన్ను
యాయగల పట్టణ గలిగియుండిన వారుగాని లేక

(డి) ఆదాయపుపన్ను నిచ్చువారు గాని లేక
(ఇ) భారతీయ వైద్యములో మద్యోగిగానుండి ఉపకార
వేతనమును పొందువారుగాని వోటులుగానుండుట కర్తవ్యము.

నగరనియోజక వర్గములలో గాని పట్టణనియోజక వర్గ
ములలో గాని మహమ్మదీయుల కొకటియు, మహమ్మదీయ
యొకరుల కొకటియు చెందు ఎల్లెక్టురలపట్టిక అందబడును.
విరోపీయులుగాని, అంగ్లోయిండియన్ గాని/ఇండియన్ క్రైస్తవులు
గాని ఈ పట్టికలచేరిండిటిలో చేర్చుకొనబడుదురు.

III విరోపీయుల నియోజకవర్గము.

ఈ రాష్ట్రమున వోటునిచ్చువారుగలిగి నగరములలో
గాని, పట్టణములలోగాని, వోటులకుండవలసిన అర్హతను గలి
గియున్న ఎవల విరోపీయులు నియోజక స్వాతంత్ర్యమును
కలిగియుండురు.

IV అంగ్లో ఇండియను నియోజక వర్గము.

ఈ రాజధానిలో నోక నివాసముగలిగి పట్టణము
దున్న నియోజకుల అర్హతలను గలిగియుండిన అంగ్లోయిండి
యనులు వోటులుగా పరిగణించబడుదురు.

V భారతీయ క్రైస్తవ నియోజకవర్గము.

పట్టణములలోనుగాని పట్టణములలో గాని యున్న
వోటులకు గల అర్హతలనుగలిగి యిండి నియోజకప్రజాశాసన
నివాసస్థానము ఉన్నట్లు (పరిభ్రమ్య క్రైస్తవులను ఓట
రుగా చేర్చుకొనబడును.

VI జమీందారి నియోజక వర్గములు.

ఈ క్రింది విధముగా నాలుగు నియోజకవర్గములు ఏర్ప
రుత బడును:—

- (1) గంజాము, వికాఖపట్టణము, గోదావరి.
- (2) కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు, ఉత్తరకర్ణాటక, తిరువారు
కడవ, కర్నూలు బల్లారి ఆనకపురము(8) మదరాసు
చంగల్ పట్, నేలము, కోయంబత్తూరు, దక్షిణకర్ణాటక, మల
బారు, దక్షిణకర్ణాటక, (4) కంభాపూరు, తిరుచినాపల్లి,
మదురై, రామనాథు, తిరునల్వేలీ.

(సకేషము.)

హిందూజాత ప్రతిభానిర్మాణము దగు యెడ. అ
సంత ఆశ్చర్యముగానిమీద 28-వ తేదీ ఏప్రిలులో ఈక్రింది ప్రక
టనము ప్రచురించబడినది:— హిందూజాత ప్రతిభానిర్మాణ
ధరావతు కట్టవలసినదిగా (ప్రకటనము 28 వ తేదీన ప్రక
టించబడుననియు ఆ ప్రతిభానిర్మాణధర్మ గారు చీఫ్ (సెన్
డెన్టీ సేజిస్ట్రేటుగాని యెకుటకు ఎరుమురు పోయి తిర్వా
నమును ఆమోదించవలె నని ప్రకటించబడినది.

అంధ్రజాతీయ కళాశాల:— ఇటీవల నెల్లూరులో
దాక్టరు మన్నెం శేషాద్రి రెడ్డిగారి సోదరి వివాహము మి
క్కిలి వైభవముతో జరిగినది. ఆసందర్భమున అంధ్రజాతీయ
కళాశాల నిమిత్తము వివాహతాలూబులు 10 రూపాయలు
వధువు వత్తును శేషాద్రిరెడ్డిగారును, వరుడు శ్రీ జే. సి. రం
గారెడ్డిగారు 20 రూ. లకు విరాళ మొసంగిరి.

భాగ్యవంతు తెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము అమృతామలక తైలము జంబీర రసాయనం వంచానన లేపము

6 ఔషధులు 3-4-0 6 ఔషధులు గల సీసా 1-0-0 ఉష్ణమల బోగోట్టు తామర నూనె

3 ఔషధులు 1-12-0 3 ఔషధులు గల సీసా 0-8-0 సీసా య్య. 0-10-0 దబ్బీ య్య. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

స్వాకింగు-పోష్టజీవులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము

కంటి విలాసము. మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.

పండిట్, మదరాసు. రే, ఆచార్యకవిశిషి, మదరాసు.

వెల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచుకొనిన

మోసము పలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమాషధము.

శలనోత్పలమాన్వర. వాయువుసోట్లకాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పొట్టును బోగొట్టును. ఇది యిది యన నెల గకలవిధమైన నొప్పులకు సంజీవినివంటిది. కనములికలచే హిందూ శక్తిమందు తయారు చేయ బడు మంచిమందు. దీనిని బిడేకములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నెలకు నెల యోగ్యతా క్రితములు పొందియున్నది. అన్ని చుకాణములలోను విక్రయగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, వినగగట్టి, చురక, ఉంకరములవంటిచుట్టు, రసికారుట, పెంట్టుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను నాశనము చేయుగలదు. రాజారాజే బొమ్మను చూచుకొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 లా మాత్రమే.

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. కిరీటములు నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

వంటినొప్పులకు దివ్యవధము; నువాసనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దశ్చ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లా.

అమృతం జనము డిపో,

109, ప్రెసిడెన్సీ, ఫోర్టు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

100 మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసనకలిగిన 128

(రిజిస్టరు) ఆటో డిల్ బహర్ (రిజిస్టరు) కాబడినది కాబడినది

ఇప్పటికాలపుచదివినవధునది. సాటిలేని మనోజ్ఞమగు నువాసనగలది. ఆటో, హాజిగాని, సారాయము గాని, చేర్చబడకయే నిర్దేశ చేయబడిన కేవల ప్రవృత్తారము.

నీ కువాలపై కొన్ని చిందులు చిహ్నకరించినవో, మనోగ్యమగు నువాసన నిష్పలకరించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్న నైజా ఆర్ (డాం)	సీసా 1-కి రూ 0-8-0
మధ్యకం నైజా 1 (డాం	" " 0-12-0
కేరొక నైజా 2 "	" " 1-4-0
వెద్దనైజా 4 " తక్ క్ కే నైజా "	" " 2-0-0

వి. సి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపావులలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు పెంట్టు కలవు. కావున తాము కొనుగవుడు సీసాపైన ను, కార్డుపైనను ఆటో డిల్ బహర్ రన్ను చేరును పరీక్షించువు. ఈ ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క సులభతయును పరీక్షించుచేయగోరువా రీ దిగువవారికి వ్రాసికవో అకాకిమత్తు గల నువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదును.

సోలరుంట్టు:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ ఆండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, బాన్సుపుసీరు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యేంట్టు:— మెన-తావురుడే త్రొమ్మాళ్ళి, వైశాలవార్ రోడ్, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లకు చెయ్యరంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వాయిలెస్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."
Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పలకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మందిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపలవారు పల్లికు పర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుండును. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోలే దింజ్... వీ సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలబున్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

మదరాసు

359

వై కాన్స్ట్రక్షన్ గోరునప్పుడు ఈవత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

అమృత

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీమదే గణపతి

ముతుకుల ఒపిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలకానీ గాను, తక్కువగానుపోవుట, కనుమరోగము, సంభావనీనత రక్తసీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధి లను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రూ 8-0-0. చిన్నది రూ. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తసీనత, మలబద్ధకము, అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తున, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి కీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రూ 8-0-0. చిన్నది రూ 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
88, పోలిగుండుమనరు అఫీసురోడ్డు, ఎలంబూరు, మద్రాస్.
156 (కాంతి:— 9, బందరు వీధి, మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవణ్ణితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాషధములు.

1. అడ్మినిస్ట్రేషన్:— అక్షో కలకుల ప్లేగు రోగులు ఈ అడ్మినిస్ట్రేషన్ రసమువలన నిశోగులై యావ్వారు. ఒక యుగ అడ్మినిస్ట్రేషన్ రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేనేని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాషధము వేంకటాచల వారి తామ కులొవముగ బల్కుగలదు. ఏవజ్వరము, మూడేన వాల్చక జ్వరములు, నన్ని సారము మొదలగునవి తప్పుక గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం. (594)

2. క్రినివాన్ తైలం:— ప్లేగు గడ్డకును, నందుల వొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

3. కెక్వాన్ రావనం:— దీనిని శనించినప్పుటినుండియే మూర్తమును కట్టక (కలరా) కాంతివేది, కీరవేది, అశీర్ణ వేదిలు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

4. బాలనుఖోదయము:— చిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని మందు. మందము, ములుబద్ధము, అశీర్ణ వేది, కృశత్యము, కడు పుల్నియందుట, అకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు. ఇడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

5. లోకామయవార కన్సూరిమాత్రము:— చిడ్డలకు కలు

బు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కారి. మందము, వడికేసు, దగ్గు, అశీర్ణము, కీర వారం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, నిత్యజ్వరము, చుర్చలము మొదలగు యింకా రనేక రోగములకు గుణముచేయును. (801)

280 మాత్రలు గల సీసా	0-4-0
తపాల కర్చుతో 8-కి	1-8-0
" " 12-కి	2-14-0
" " 25-కి	5-5-0

తలి ఔషధముతో కూడ అనుచును తేనుగున పంపబడును.
(శ్రీ సీతా గాఢువ వైద్యశాల, మైసూరు.